

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2014-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Veronika Nováková

**Přijetí zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách
podnikání v oblasti cestovního ruchu, a důvody jeho
novelizace v roce 2015**

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. PhDr. René Petráš Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2014-2018

BACHELOR THESIS

Veronika Nováková

**Enactment of law no. 159/1999 Code, regarding some
conditions how to carry business in the tourism, and reasons
for its novelization in 2015**

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

JUDr. PhDr. René Petráš Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 6. 3. 2018

Veronika Nováková .....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat JUDr. PhDr. Renému Petrášovi Ph.D za odborné vedení, věcné připomínky a rady při zpracování této práce. Zároveň bych ráda poděkovala kolegům Ing. Štěpánu Landíkovi a Mgr. Ondřeji Rušikvasovi z ERV Evropské pojišťovny, a.s. za jejich konzultace a diskutování dané problematiky, kterou se zabývají od počátku v rámci svých profesí.

Anotace

Bakalářská práce si klade za cíl popsat důvody vzniku a přijetí zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, včetně změn, které měly dopad na cestovní kanceláře a jejich podnikání v ČR a následně se zaměřit na důvody novelizace tohoto zákona v roce 2015. Kromě hlavního zaměření na danou problematiku v ČR se provede i rámcové srovnání s vybranými evropskými zeměmi.

Klíčová slova

Cestovní ruch, povinné pojištění, bankovní záruka, cestovní kanceláře, cestovní agentury, garance, krach, pojistné, spoluúčast, pojistná částka, zálohové pojistné, zákon.

Annotation

This bachelor thesis has an intention to describe the reasons of creation and enactment of law no. 159/1999 Code, regarding some conditions how to carry business in the tourism, including changes which influenced TourOperators and their business in CZ and sequentially focus on the novelization of this law in 2015. Besides the main focus on this matter in CZ general comparison with chosen European countries will be done.

Keywords

Tourism, compulsory insurance, bank guarantee, TourOperator, Travel Agency, guarantee, bankruptcy, premium, self-risk, insurance limit, deposit premium, law.

ÚVOD.....	8
1 ZÁKON Č. 159/1999 SB., O NĚKTERÝCH PODMÍNKÁCH PODNIKÁNÍ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU	10
1.1 Vznik zákona a jeho důvody	10
1.2 Navrhovaná řešení.....	11
1.3 Nový zákon v kontextu evropského práva.....	13
1.4 Transformace cestovních kanceláří	16
2 APLIKACE POJIŠTĚNÍ ZÁRUKY PRO PŘÍPAD ÚPADKU CESTOVNÍ KANCELÁŘE V PRAXI V ČR PO ZAVEDENÍ PŘÍSLUŠNÉHO ZÁKONA.....	18
2.1 Trh cestovních kanceláří	18
2.2 Cestovní kanceláře a předmětné pojištění	21
2.3 Sdružení pojistitelů - pool.....	24
3 MODELY OCHRANY ZÁKAZNÍKŮ CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ VE VYBRANÝCH STÁTECH EU V DOBĚ IMPLEMENTACE V ČR	41
3.1 Německo.....	41
3.1.1 Legislativní rámec úpravy předmětného pojištění	41
3.1.2 Situace na trhu předmětného pojištění.....	42
3.2 Rakousko	44
3.2.1 Legislativní rámec úpravy předmětného pojištění	44
3.3 Modely ochrany zákazníků cestovních kanceláří v ostatních státech EU	45
4 DŮVODY NOVELIZACE ZÁKONA Č. 159/1999 SB. V ROCE 2015	49
ZÁVĚR	55
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	57
SEZNAM ZKRATEK	58
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	59
SEZNAM PŘÍLOH.....	60

ÚVOD

Již 21 let se věnuji pojišťovnictví v rámci cestovního ruchu, mezi které patří i pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře. Na základě mých zkušeností a praxe je cílem mé práce vytvořit kompaktní celek, který zmapuje problematiku ochrany spotřebitele na trhu cestovních kanceláří pohledem člověka, který osobně nepřímo zažil zavádění tohoto zákona do praxe, včetně následné novelizace v roce 2015.

Po sametové revoluci pochopitelně velmi záhy začal „hlad“ po cestování a většina lidí, pakliže měla finanční prostředky, se začala obracet na tehdejších pár cestovních kanceláří a svobodně si volili cíl své dovolené z jejich nabídek. Záhy se začaly objevovat nové subjekty, včetně zahraničních podnikatelů, investorů, kteří u nás zakládali nové cestovní kanceláře.

Většina cestovních kanceláří, pojišťoven, ale i široká veřejnost, mohla sledovat a sledovala po několik let problematiku ochrany spotřebitele, tedy zákazníka cestovní kanceláře, pakliže se objevila situace, kdy se cestovní kancelář dostala do finančních problémů a nemohla tak plnit své závazky vůči zákazníkovi. V roce 1997 došlo k úpadku celkem asi dvaceti cestovních kanceláří, což vyvolalo tlak na zákonodárce, na zavedení regulace podnikání v tomto odvětví. Konečným výsledkem bylo přijetí zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, jehož podstatná část se právě zabývá povinně smluvním pojištěním cestovních kanceláří pro případ úpadku.

Celé téma „Přijetí zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, a důvody jeho novelizace v roce 2015“, jsem rozdělila do čtyř základních částí. První část se věnuje důvodům vzniku tohoto zákona od jeho prvopočátku a celkové jeho tvorby. Druhá část se pak věnuje aplikaci zákona do praxe v ČR. V této části čerpám zejména z osobní zkušenosti, a ze zkušeností mých kolegů, v rámci mého zaměstnání u ERV Evropské pojišťovny, tehdejší Evropské Cestovní Pojišťovny, která stála u počátku zavedení tohoto zákona do praxe, neboť její hlavní náplní je právě spolupráce s cestovními kancelářemi v rámci prodeje cestovního pojištění. V třetí části jsem pak vybrala některé vyspělé zahraniční trhy, neboť

zkušenosti z těchto zemí významně ovlivnily předmětné pojištění v ČR v podobě, ve které se aplikovalo. V poslední čtvrté části se pak věnuji důvodům novelizace zákona č. 159/1999 Sb. v roce 2015 a změnám, který tento zákon přinesl pro koncového zákazníka (klient cestovní kanceláře), ale především pak cestovním kancelářím, ale i pojišťovnám.

1 ZÁKON Č. 159/1999 SB., O NĚKTERÝCH PODMÍNKÁCH PODNIKÁNÍ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU

Zákon 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu se skládá ze tří hlavních částí. Stěžejní první část řeší samotnou úpravou stávajících podmínek podnikání v této oblasti a další dvě části zákona se týkají dvou novel, které s sebou tato nová právní úprava v době zavádění přinášela. Jednalo se novelu občanského zákoníku, kterou se zavedl nový právní institut, tzv. cestovní smlouva, později smlouva o zájezdu, a novelu zákona o živnostenském podnikání, jež nově upravila podnikání v cestovním ruchu jako živnost koncesovanou (cestovní kancelář) a živnost vázanou (cestovní agentura). Nejprve bych ráda uvedla důvody, které tenkrát vedly ke vzniku zmíněné legislativní úpravy a k procesu, který byl tímto rozhodnutím zahájen.

1.1 Vznik zákona a jeho důvody

V rámci liberalizace k přístupu v podnikání došlo v roce 1995, prostřednictvím rozsáhlé novely živnostenského zákona, ke změně. A to, že cestovní kancelář se z původní koncesované živnosti stala živností volnou. Zcela jistě můžeme hovořit o tom, že tato skutečnost měla vliv na nebývalý rozvoj v tomto oboru podnikání. Bohužel však pozdější zkušenosti, zejména pak v roce 1997, ukázaly, že naprostá deregulace a volnost podnikání může mít, a měla, závažné negativní důsledky. Krachy celé řady cestovních kanceláří v tomto roce odstartovaly dlouhý proces vzniku nové legislativní úpravy, jejíž primární cíl byl a stále je zcela ochránit spotřebitele na tomto trhu.

Největší problémy, které nastaly při krachu cestovních kanceláří, byly bezesporu spojeny s repatriací zákazníků cestovních kanceláří, ponechaných bez pomoci a finančních prostředků v zahraničí. Zároveň pak i vrácení peněz těm zákazníkům, kteří na svůj zájezd nemohli odcestovat v důsledku platební neschopnosti cestovní kanceláře. K tomu všemu byl v rámci cestovního ruchu ještě naprostý zmatek a nejednotnost postupu cestovních kanceláří při uzavírání smluv, smluvních podmínek, přesouvání

odpovědnosti na zákazníka a jeho naprostá dezorientace, s kým vlastně uzavřel smlouvu v případě, kdy zájezd cestovní kanceláře koupil prostřednictvím provizního prodejce. K tomu všemu vše ztěžovala ještě skutečnost, že většina občanů ČR nebyla v té době natolik solventní, aby si byla schopna zajistit repatriaci domu na vlastní náklady a následně vše vymáhat po cestovní kanceláři. Ocitli se tak v zahraničí ve svízelné situaci a tím vznikala větší tlak na stát k nalezení takového řešení, které by zákazníka proti těmto situacím ochránilo.

Výsledkem toho všeho byl vznik zákona č. 159/ 1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, který zavedl povinné pojištění proti úpadku v říjnu 2000, kdy vstoupil v platnost, jako reakce na požadavek Evropské unie ochránit a zajistit 100% refundace klientů cestovní kanceláře, což stanovovala směrnice Rady 90/314/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy ze dne 13. 6. 1990. Tento zákon mimo jiné zajišťuje ochranu zákazníků cestovní kanceláře formou povinného pojištění pro případ úpadku cestovní kanceláře. I když důvodem vzniku nové legislativní úpravy je zejména maximální ochrana zákazníků cestovní kanceláře, při jeho tvorbě bylo třeba upravit znění zákona tak, aby pojištění nebránilo cestovním kancelářím podnikat a zároveň neohrožovalo samotné pojišťovny. Dalším důležitým zákonem je Zákon č. 455/1991 sb., živnostenského zákona.

Vzhledem k negativním jevům v oblasti cestovního ruchu a podnikání cestovních kanceláří v ČR, jejichž důsledky se projevily zejména v zahraničí, vycházelo Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen MMR) v úzké spolupráci s českými a zahraničními experty Konsorcium pro harmonizaci práva, které bylo smluvním partnerem vlády ČR pro proces sblížení českého práva s právem ES v rámci projektu Phare, při práci na návrhu zákona ze tří základních požadavků, které spolu úzce souvisí.:

- zvýšit ochranu spotřebitele v oblasti cestovního ruchu v ČR,
- implementovat Směrnici č.90/314/EHS ze dne 13. 6. 1990 o hotových programech na cesty, pobyty a zájezdy,
- zkvalitnit tehdejší služby cestovních kanceláří.

1.2 Navrhovaná řešení

Při tehdejší přípravě zákona v ČR se velmi záhy ukázalo, že se nebude jednat o jednoduchou problematiku, což naznačovala i skutečnost, že se během legislativních prací podoba zákona, zejména pokud jde o formu jištění zákazníků cestovních kanceláří, několikrát změnila a upravovala. MMR původně předložila vládě zákon, který obsahoval různé varianty řešení požadovaného jištění zákazníka při případné platební neschopnosti cestovní kanceláře. První skupinu tvořily varianty tzv. „dvojitého jištění“, a to:

- povinné pojištění a kauce,
- povinné pojištění a tzv. garanční fond cestovních kanceláří,
- povinné pojištění a prokázání finančních schopností cestovní kanceláře zajistit budoucí závazky po dobu minimálně 24 měsíců své podnikatelské činnosti.

Druhou skupinu pak tvořily formy tzv. „jediného jištění“:

- garanční fond cestovních kanceláří,
- povinné pojištění,
- kauce,
- prokázání finančních schopností cestovních kanceláří zajistit budoucí závazky po dobu minimálně 24 měsíců své podnikatelské činnosti.

Nakonec MMR vypracovalo další návrh zákona vycházející z principu jediného jištění zákazníka, a to formou povinného pojištění. Toto pojetí umožňovalo vyhovět jak požadavkům Směrnice, tak požadavkům podnikatelské sféry. Navrhovaná úprava současně nepřinesla nutnost dalších novel, ať již občanského zákoníku v části týkající se pojištění nebo zákona o pojišťovnictví. Konečná varianta byla odlišná od těch předešlých zejména v tom, že se snažila maximálně řešit danou problematiku v celkovém kontextu a nikoli pouze vykonat implementaci Směrnici do našeho legislativního systému. S ohledem na ochranu spotřebitele, a usnadnění jeho orientace v této problematické oblasti, je zde také patrná snaha řešit problematiku pokud možno jedním zákonem a ne roztříštěně, pomocí pouhých novel již stávajících zákonů. Z čistě legislativního hlediska je právní úprava tak, jak nakonec byla přijata, v souladu s právem Evropského Společenství a reflektuje klíčové požadavky Bílé knihy Evropské komise, jakož i precedenční zásady judikatury Evropského soudního dvora. V zákonu

zvolená regulace tzv. “povinného smluvního pojištění” splňovala požadavky komunitárního práva a zohledňovala reálnou a tehdejší situaci na trhu cestovních služeb v ČR. Problematikou implementace práva EU do našeho legislativního systému a kladným hodnocením schválené verze zákona se zabývala i zpráva, kterou vypracovalo Consorciium for Legal Advice on EC Law to the Czech Republic. V té se mimo jiné uvedlo: „Lze konstatovat, že se jedná o první návrh komplexní úpravy, již mají být do ryze českého základního kodexu implementovány prvky práva Evropského Společenství. Tento fakt přináší i řadu problémů, se kterými se bude muset právní veřejnost České republiky vyrovnat i v dalších případech implementace. V zásadě se jedná o očekávaný střet různých systémů a zvyklostí, který vyžaduje inovativní legislativní řešení. Úprava navrhovaná MMR z těchto důvodů představuje “maximální kompromis” snažící se vyhovět všem protichůdným požadavkům.”¹

1.3 Nový zákon v kontextu evropského práva

Z jednotlivých typů právních předpisů EU, pro oblast cestovního ruchu, je nejdůležitější používanou směrnicí Směrnice rady 90/314/EHS z 13. června 1990 o souborných službách pro cestování, pobyty a zájezdy. Směrnice je pro členské státy závazná z hlediska obsahu a cíle, jehož má být dosaženo, přičemž forma transpozice do národního práva je ponechána na libovůli jednotlivých států. Zákon č. 159/99 Sb. o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, byl mimo jiné, v rámci postupného procesu sladění české legislativy s právními normami EU, implementací zmíněné Směrnice do našeho legislativního systému a patří do skupiny zákonů na ochranu spotřebitele. Gestorem za aproximaci dané Směrnice je pak MMR.

Směrnice byla přijata Radou ES ve spolupráci s Evropským parlamentem na základě stanoviska Hospodářského a sociálního výboru. Mezi hlavní důvody, které vedly členské státy k jejímu přijetí, zejména patřilo:

- naplnit cíle pro vytvoření jednotného vnitřního trhu, jehož důležitou součástí je odvětví cestovního ruchu,

---

¹ Důvodová zpráva: Stanovisko Consorcia for Legal Advice on EC Law to the Czech Republic, 1999, str. 2.

- odstranit národní rozdíly, které vedly k překážkám svobody poskytování služeb v této oblasti a k narušování soutěže mezi podnikateli působícími v různých členských státech,
- ustanovit společná pravidla a harmonizaci legislativy jednotlivých členských států pro souborné služby, která měla přispět k zajištění společného trhu ve službách,
- zvýšit nedostatečnou ochranu a informovanost spotřebitele v oblasti cestovního ruchu,
- stimulovat růst a produktivnost průmyslu souborných služeb v cestovním ruchu.

Z výše uvedeného vyplývá, že jednoznačně hlavním smyslem přijetí Směrnice bylo jednak sblížení zákonů a dalších právních předpisů členských států, týkajících se souborných služeb pro cestování, které jsou prodávány nebo nabízeny k prodeji na území Společenství, tedy oblast harmonizace legislativy a zároveň zvýšit ochranu spotřebitele v tomto odvětví. Souborné služby definovala směrnice jako *„předem sestavenou kombinaci alespoň dvou z následujících služeb, je-li prodávána nebo nabízena k prodeji za souhrnnou cenu a je-li služba poskytována po dobu přesahující 24 hodin nebo když zahrnuje ubytování přes noc: (a) doprava; (b) ubytování; c) jiné turistické služby, jež nejsou doplňkem dopravy nebo ubytování a tvoří významnou část souboru služeb“*².

Jelikož podnikání v cestovním ruchu je všude na světě všeobecně považováno za rizikové, klade Směrnice velký důraz na zavedení přísnějších opatření na ochranu spotřebitele. Jedná se především o ošetření samotného smluvního vztahu mezi cestovní kanceláří a zákazníkem. Podle Směrnice měl být spotřebitel ochráněn bez ohledu na to, zda je přímou smluvní stranou, náhradníkem nebo členem skupiny, pro niž smlouvu na souborné služby uzavřela jiná osoba. Směrnice též ukládá organizátorům či prodejčům povinnost uvádět v popisech srozumitelné a přesné informace, dává spotřebiteli možnost za určitých okolností převést rezervaci souboru služeb na souhlasící třetí osobu či možnost ze specifických důvodů před odjezdem od smlouvy

---

² Dokument ES: Směrnice rady 90/314/EHS o souborných službách pro cestování, pobyty a zájezdy, 1990, článek 2, str. 3.

odstoupit. Směrnice dále zpřísnila možnost zásadně změnit cenu stanovenou ve smlouvě. Tato změna je povolena pouze v případě, kdy je eventualita zvýšení či snížení zakotvena předem přímo ve smlouvě mezi zákazníkem a cestovní kanceláří, avšak i tak je velice omezena a má své hranice.

Zcela zásadní je skutečnost, že Směrnice přiznává nároky spotřebitele v situacích, kdy organizátor souboru služeb zruší cestu před dohodnutým datem odjezdu, v případech, kdy po odjezdu spotřebitele dojde k podstatnému nedostatku v plnění služeb, na něž uzavřel smlouvu, nebo když organizátor zjistí, že nebude schopen zabezpečit podstatnou část služeb, které mají být poskytnuty. Ve všech těchto situacích smluvní strana organizátora či prodejce spotřebiteli ručí za řádné plnění služeb, na něž byla smlouva uzavřena. Pro spotřebitele i pro průmysl souborných služeb cestovního ruchu je totiž neoddiskutovatelným přínosem situace, kdy organizátoři nebo prodejci jsou povinni předložit dostatečný důkaz o záruce v případě platební neschopnosti. Členské státy mají povinnost učinit nezbytné kroky, aby tato situace byla vždy garantována.

Vznikem zákona č. 159/99 Sb. o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, bylo důležité jasně definovat a formulovat, co je a co není ve smyslu zákona považováno za zájezd. Zákazník cestovní kanceláře má totiž nárok na pojistné plnění pouze v případě, že si zakoupil zájezd, který přesně naplňuje dikci zákona. Jde o přímou paralelu s pojmem „souborné služby“, které definuje Směrnice rady ES.

Ve smyslu zákonného ustanovení je zájezdem předem sestavená kombinace alespoň dvou z následujících služeb, pokud jsou služby poskytovány po dobu přesahující 24 hodin nebo pokud zahrnuje ubytování přes noc. Zmíněnými službami jsou doprava nebo ubytování nebo jiné služby cestovního ruchu, které nejsou doplňkem dopravy nebo ubytování a tvoří významnou část zájezdu nebo jejichž cena tvoří alespoň 20 % souhrnné ceny zájezdu. Tato předem sestavená kombinace služeb je prodávána a nabízena k prodeji za souhrnnou cenu, přičemž zákon připouští možnost, že si cestovní kancelář bude odděleně účtovat za jednotlivé položky zájezdu. Legislativní norma tedy vymezovala zájezd jednak pozitivně, kdy stanovila, jaká kritéria musí kombinace splňovat. Zákon ale vymezil zájezd dále i negativně, kdy stanovil, které kombinace zájezdem nejsou, byť splňují výše uvedená kritéria. V této souvislosti lze konstatovat,

že zdaleka ne všechny kombinace služeb jsou zájezdem. Např. jednodenní výlety zájezdem nejsou, byť mohou zahrnovat hned několik služeb. Z hlediska negativního vymezení též za zájezd nebyla považována kombinace služeb, která je sestavena na základě individuálního požadavku klienta, tzv. forfait. V praxi to znamená, že zakoupí-li si klient u cestovní kanceláře „zájezd šitý na míru“, nejedná se o zájezd ve smyslu zákona, a tudíž klientovi nevzniká nárok na pojistné plnění. Stejně tak zájezdem není, pokud si u cestovní kanceláře klient zajistí např. pouze ubytování a sám si zabezpečí dopravu a stravování. V praxi je určitým vodítkem pro spotřebitele skutečnost, že při koupi zájezdu (tzn. pojištěného produktu) cestovní kancelář s klientem uzavírá smlouvu o zájezdu a zároveň předává zákazníkovi doklad o pojištění nakupované služby, tzv. certifikát.

Vzhledem k tomu, že čím dál více cestovních kanceláří, konkrétně společnosti, které se soustředily na incentivní cesty či nabídky na míru, nemuselo naplňovat literu zákona, což se nelíbilo ostatním cestovním kancelářím, došlo v rámci ČR k novelizaci zákona č. 159/1999 Sb., která nabyla účinnosti dnem 1. 8. 2006³.

Rozšířením definice pojmu „zájezd“ o tzv. forfaity, tedy kombinace služeb sestavená pro zákazníka na míru, dle jeho individuálního požadavku, došlo na straně CK/CA ke změnám, a to:

1. Cestovní kanceláře, které dřív obrat za tyto služby nezahrnovaly, jej nově musí zahrnout a tedy pojistit.
2. Cestovní agentury, které tyto zájezdy klientům nabízely, se musely změnit na cestovní kanceláře či tento druh prodeje ukončit.

Zároveň se novelizací změnila pro pojišťovny doba ručení. Nově se pojištění vztahovalo i na zájezdy, které byly realizovány až po skončení pojistné smlouvy. Jakmile ovšem cestovní kancelář pojistil nový pojistitel, veškeré riziko převzal na sebe a původní subjekt, pojišťovna, přestala ručit.

1.4 Transformace cestovních kanceláří

---

³ http://cestovnuruch.praha.eu/jnp/cz/dokumenty/zakon_c_159_1999_sb_o_nekterych.html

V rámci komplexního pojetí problematiky povinně smluvního pojištění považují za důležité zmínit praktické dopady zejména novely živnostenského zákona na provozovatele cestovních kanceláří. Všechny subjekty na trhu cestovních kanceláří totiž stály před rozhodnutím, zda se přetransformují na cestovní kancelář či cestovní agenturu. Tímto rozhodnutím musel projít i ten, kdo chtěl vstoupit na trh cestovního ruchu jako nový subjekt.

První část provozovatelů, kteří se rozhodli pro cestovní agenturu (ohlašovací živnost vázaná), museli ve lhůtě 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona, tzn. od 1. 10. 2000, předložit živnostenskému úřadu doklady, kterými bylo prokázáno, že splňují podmínky odborné způsobilosti stanovené zákonem. Na základě předložených dokladů jim živnostenský úřad vydal živnostenský list.

Podstatně komplikovanější cestu transformace byli nuceni podstoupit ti nositelé dřívějších živnostenských oprávnění, kteří se rozhodli pro provozování cestovní kanceláře, tedy koncesované živnosti. Museli totiž ve stejné lhůtě jako žadatelé o provozování cestovní agentury, tzn. do 1. 4. 2001, předložit živnostenskému úřadu doklady, které prokázaly, že splňují podmínky odborné způsobilosti stanovené zákonem a dále doklady, které jsou nezbytné pro vydání stanoviska MMR. Jedná se především o smlouvu s pojišťovnou o pojištění cestovní kanceláře proti jejímu úpadku a podnikatelský záměr. Proces získání koncese tím pro ně teprve začínal. V případě, že živnostenský úřad shledal žádost v pořádku, předložil ji MMR, které opět muselo posoudit předložené doklady, především pojistnou smlouvu mezi cestovní kanceláří a pojišťovnou, a na základě tohoto posouzení vydalo kladné či záporné stanovisko. Tímto rozhodnutím MMR byl/je živnostenský úřad vázán. Jinými slovy - v případě záporného stanoviska žádost zamítá. Kladné stanovisko však ještě automaticky neznamená kladné rozhodnutí o koncesi. Živnostenský úřad posuzuje otázky, jejichž posouzení mu svěřuje živnostenský zákon, tj. všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování živnosti, a zda netrvá překážka provozování živnosti. Pokud některá z těchto podmínek není splněna, živnostenský úřad i v případě kladného stanoviska žádost zamítne. V případě, že jsou splněny všechny podmínky a je vydáno kladné stanovisko MMR, živnostenský úřad vydá kladné rozhodnutí.

2 APLIKACE POJIŠTĚNÍ ZÁRUKY PRO PŘÍPAD ÚPADKU CESTOVNÍ KANCELÁŘE V PRAXI V ČR PO ZAVEDENÍ PŘÍSLUŠNÉHO ZÁKONA

V souvislosti se zavedením zákona č. 159/99 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu do praxe se jednak očekávala lepší evidence dat o činnosti cestovních kanceláří a zároveň stabilizace trhu ve smyslu vyšší kvality poskytovaných služeb na úrovni běžného standardu v EU.

2.1 Trh cestovních kanceláří

Jelikož zákon vyžaduje pro činnost cestovní kanceláře koncesní listinu, čekalo na jednotlivé subjekty neodkladné rozhodnutí stát se buď cestovní kanceláří (koncesovaná živnost) či agenturou (ohlašovací živnost vázaná). Povinnost podání žádosti o provozování cestovní kanceláře dávala tušit přesnou odpověď na otázku, jaký je skutečný počet subjektů na trhu, a tedy jaká je skutečná velikost a potenciál tohoto trhu. Komplexní data o trhu cestovních kanceláří poskytuje výhradně Český statistický úřad (dále jen ČSÚ). Jedním ze zdrojů je centrální registr ekonomických subjektů (dále jen RES) ČSÚ, který vykazuje počet podnikatelských subjektů v činnosti cestovní kancelář a průvodcovské činnosti.

tab. č. 1 - Počet vydaných živnostenských oprávnění po zavedení zákona

Činnost cestovní kanceláře a průvodcovská činnost	Celkem	Živnost koncesovaná	Živnost Vázaná	Živnost volná
Fyzická osoba	13 333	640	3 221	9 472
Právnícká osoba	4 826	644	64	4 118
Celkem	18 159	1 284	3 285	13 590

Zdroj: ČSÚ

Podle uvedených dat bylo do 30. 6. 2000 vydáno celkem 18 159 živnostenských oprávnění pro oblast podnikání cestovní kancelář a průvodcovská činnost. Z těchto oprávnění bylo 4 826 uděleno právnickým osobám a 13 333 fyzickým osobám. Přesné analýze stavu trhu cestovních kanceláří bránila skutečnost, že živnostenský registr neposkytuje informace, zda nositelé těchto oprávnění skutečně podnikají, vykazují ekonomickou činnost v příslušném oboru, či zda ekonomickou činnost nevykazují. Registr navíc rovněž nerozlišovala oprávnění pro činnost cestovní kanceláře a pro průvodcovskou činnost. Struktura rozdělení živnostenských oprávnění na koncesi, živnost vázanou a živnost volnou byla v registru uváděna tak, jak byla uplatňována od doby přijetí živnostenského zákona. Podnikatelské subjekty, které vykázaly ekonomickou aktivitu, byly evidovány v registru ekonomických subjektů ČSÚ, který k 31. 12. 2000 vykazoval následující údaje.

tab. č. 2 - Počet ekonomicky aktivních podnikatelských subjektů

Cestovní kanceláře a průvodcovská činnost	Počet celkem	z toho: FO	z toho: PO
Celkem podnikatelských subjektů	10 486	8 306	2 180
z toho: zapsaných v OR	2 389	209	2 180
nezapsaných v OR	8 097	8 097	-

Zdroj: ČSÚ

Podnikatelských subjektů vykazujících ekonomickou aktivitu bylo podle RES pouze 57,7 % ze všech subjektů disponujících vydaným živnostenským oprávněním. Z uvedených dat vyplývá, že pouze polovina subjektů disponujících živnostenským oprávněním na provozování cestovní kanceláře či průvodcovské činnosti vykazovala ekonomickou aktivitu.

Tyto hodnoty však zahrnují odvětví cestovního ruchu jako celku, nikoli pouze trh cestovních kanceláří. Pro rozbor situace na trhu cestovních kanceláří před zavedením povinně smluvního pojištění cestovních kanceláří bylo potřeba očistit výše uvedená data nejprve od provozovatelů průvodcovské činnosti. Znamená to, že se muselo opět vycházet výhradně z dat zveřejňovaných ČSÚ, v tomto případě ze statistiky dle OKEČ

(Odvětвовá klasifikace ekonomických činností) 63.3. – činnost cestovních kanceláří, kde bylo ke konci roku 2000 evidováno 1 615 cestovních kanceláří s jedním a více zaměstnanci. Tento zdroj umožňoval analyzovat počet cestovních kanceláří z hlediska právní struktury.

tab. č. 3 - Cestovní kanceláře dle právní formy (stav k 31. 12. 2000)

Právní forma	Počet CK	Podíl v %
Živnostník nezapsaný v OR	514	31,83
Živnostník zapsaný v OR	118	7,31
Fyzické osoby ostatní nezapsané v OR	38	0,5
Veřejná obchodní společnost	34	2,11
Společnost s ručením omezeným	899	55,67
Komanditní společnost	2	0,12
Akciová společnost	23	1,42
Družstvo	2	0,12
Spotřební družstvo	1	0,06
Příspěvková organizace	1	0,06
Zahraniční osoba	10	0,62
Sdružení	1	0,06
Podnik nebo hospodářské zařízení	2	0,12
Celkem	1 615	100

Zdroj: ČSÚ

Z uvedených přehledů vyplývá, že 640 individuálních podnikatelů (514 nezapsaných v OR, 118 zapsaných v OR a 8 ostatních fyzických osob) zaměstnávalo alespoň jednoho

zaměstnance. Tito podnikatelé představovali téměř 40% z celkového počtu CK, které mají alespoň 1 zaměstnance. Z právních forem je nejčastější společnost s ručením omezeným, která tvoří víc než 55%. Podle údajů, centrálního registru ekonomických subjektů, ČSÚ lze též rozkrýt velikostní strukturu cestovních kanceláří.

Z přehledu můžeme od roku 1996 vysledovat trend růstu absolutního počtu touroperátorů na trhu cestovních kanceláří. Jinými slovy, cestovních kanceláří, které se zabývají prodejem vlastních zájezdů, resp. zájezdů pod vlastním jménem. Dynamiku tohoto růstu potvrzuje i zvětšování jejich podílu na trhu cestovních kanceláří v posledních třech letech. Právě všichni tito touroperátoři mají ze zákona povinnost své produkty, které podléhají zájezdu ve smyslu zákona, pojistit. Druhým důležitým ukazatelem je počet cestovních kanceláří zabývajících se pasivním cestovním ruchem obecně, tedy zajišťováním výjezdů klientů z ČR do zahraničí. V tomto počtu jsou zahrnuti jak prodejci vlastních zájezdů, tak provizní prodejci. Na rozdíl od touroperátorů byl jejich počet v čase vzhledem k celkovému zastoupení mezi cestovními kancelářemi kolísavý.

2.2 Cestovní kanceláře a předmětné pojištění

Cestovní kanceláře již od samého počátku zahájení prací na zákoně aktivně vstupovaly do tohoto procesu. Hlavním terčem jejich kritiky bylo především řešení ochrany klientů formou pojištění bez možnosti alternativního postupu. Cestovní kanceláře však nejprve zcela zásadně odmítly zavedení garančního fondu cestovních kanceláří po vzoru severských států. I přesto, že takový fond byl během prací na zákoně předmětem mnoha jednání a v první fázi dokonce jediným navrženým řešením, vyvolal u cestovních kanceláří negativní reakci. Hlavním argumentem bylo, že cestovní kanceláře nehodlají vkládat své peníze do fondu, z něhož bude plněno i za zcela prokazatelné podvodníky. Na základě tohoto „veta“ bylo po zhruba roční společné práci zástupců MMR, Ministerstva financí, České asociace pojišťoven a asociací cestovních kanceláří (ACK, ASCK a AVCK) navržena forma povinně smluvního pojištění. Poté co návrh prošel v parlamentu prvním čtením, začala asociace cestovních kanceláří uplatňovat na půdě parlamentu celou řadu zcela zásadních pozměňovacích návrhů, které připomínaly spíš

první kolo připomínkového řízení k návrhu zákona než pozměňovací návrhy po prvním čtení.

U některých cestovních kanceláří stále přetrvávala myšlenka ochrany klientů formou bankovní garance, kauce či jištění, jiné navrhovali pouze textové úpravy ustanovení týkajících se pojištění. Cestovní kanceláře však zásadním způsobem nebraly v úvahu složité aspekty bankovní garance a nebyly ani schopny tuto variantu podrobně rozpracovat alespoň v míře, jako byly ze strany předkladatelů stanoveny podmínky pojištění (její výše, kdo a jakým způsobem bude zabezpečovat repatriaci, kdo a za jakých podmínek bude vracet zákazníkům zaplacené zálohy za neuskutečněné zájezdy atd.). Zástupci těchto cestovních kanceláří na rozdíl od zástupců asociace cestovních kanceláří, kteří se účastnili shora zmíněných společných jednání zainteresovaných stran, si bezesporu neuvědomovaly obtížnost nalezení schůdného řešení pro všechny zúčastněné strany. V úvahu též nepřicházela některými cestovními kancelářemi navrhovaná kauce, neboť ta by se v případě prohlášení konkursu na majetek cestovní kanceláře stala součástí konkursní podstaty.

Dalšími argumenty cestovních kanceláří proti pojištění (resp. proti jeho návrhu), byly skutečnosti, že pojišťovny budou muset v zájmu co nejobjektivnějšího ohodnocení rizika poměrně podrobně studovat interní doklady jednotlivých společností (rozvahy, výsledovky, cash flow apod.), dále že toto riziko nebudou s to vůbec kvantifikovat, nebo že udělení či neudělení licence cestovní kanceláři bude pouze v rukou pojišťoven. Proti těmto připomínkám pojišťovny argumentovaly tím, že jsou schopny ocenit téměř jakékoliv riziko s tím, že je navíc samozřejmé, že pokud na sebe toto riziko hodlají převzít, musí druhá strana do určité míry „odkrýt karty“. Pravdou je, že se tak děje např. u životního pojištění, kdy musíme pojišťovně sdělit mnoho osobních údajů týkajících se našeho zdravotního stavu. A chce-li podnikatel např. pojistit stavební nebo montážní rizika, rizika plynoucí z mezinárodní přepravy, vývozní či hypoteční úvěry, odpovědnost za škodu způsobenou výkonem některého z mnoha rizikových povolání, nemůže být zaskočen, že musí písemně odpovědět pojišťovně na mnoho dotazů týkajících se hospodaření a finanční situace, umožnit pojišťovně nahlédnout do svého účetnictví apod. Pojišťovny se skutečně musí v praxi mnohdy vypořádat s daleko komplikovanějšími případy ohodnocení rizikovosti zájemce o pojištění.

Poté, co bylo rozhodnuto o tom, že formou ochrany zákazníků cestovních kanceláří bude povinně smluvní pojištění, zaměřili jejich provozovatelé logicky svou pozornost na otázku „kolik to bude stát“, resp. jak vysoké bude pojistné. Na tuto otázku se jim však, opět zcela logicky, nedostávalo ze stran pojišťoven jasné a konkrétní odpovědi. Již tehdy totiž bylo více než jasné, že výše pojistného bude záležet na rozsahu rizika, které jednotlivá kancelář ponese, a především na její individuální bonitě. V tomto případě zkrátka nelze stanovit pojistné procentním podílem z pojistné částky, jako tomu bývá např. u pojištění domácnosti, domů či automobilů. Je totiž zcela evidentní, že takovýto systém by podle nastavení výše procenta znevýhodňoval málo rizikové cestovní kanceláře a naopak zvýhodňoval ty velice rizikové. Nicméně pod silicím tlakem dotazů i ze stran veřejnosti pojišťovny deklarovaly, že základní sazby pojistného se budou pohybovat přibližně na úrovni 1 až 4%⁴ z tržeb z prodeje zájezdů. Samozřejmě v přímé závislosti na míře rizikovosti té či oné cestovní kanceláře. V této souvislosti a vzhledem k tomu, že se zákon připravoval řadu let a v roce 1998 se dokonce zdálo, že nabude účinnosti již od sezóny 1999, nešlo vyloučit, že se mnohé cestovní kanceláře s dostatečným předstihem na případnou povinnost pojistit se připravily a určitou finanční částku do ceny zájezdů zakalkulovaly již počínaje sezónou v roce 1999.

Každý rok docházelo v ČR k úpadkům několika cestovních kanceláří. Vrcholem byl rok 1997, kdy škody klientů způsobené úpadky cestovních kanceláří byly odhadnuty na 260 mil. Kč (tehdejší odhad Ministerstva pro místní rozvoj). Pokud odhlédneme od úmyslně řízených úpadků, které ani po přijetí nového zákona pojistitelé nemohou eliminovat, pak jsou úpadky zpravidla způsobeny vlivy, které jsou málo ovlivnitelné cestovními kancelářemi. Mezi takové vlivy patří zejména odliv turistů z potenciálně nebezpečných turistických destinací vlivem přírodních pohrom (zemětřesení, záplavy, laviny apod.), politické nestability (terorismus extremistických organizací) nebo blízkostí válečného konfliktu, který nelze v době přípravy a prodeje zájezdu odhadnout. Dalším významným rizikovým faktorem je vzájemný prodej kapacity zájezdů mezi cestovními kancelářemi, kdy úpadek jedné cestovní kanceláře a neposkytnutí zaplacených služeb prodaných přes zprostředkovatelskou cestovní kancelář může způsobit, že se zprostředkovatelská cestovní kancelář dostane též do úpadku. Společné

---

⁴ Zdroj: ERV Evropská pojišťovna, a. s.

využívání přepravních kapacit, zvláště leteckých, kdy pro nezaplacení části přepravních služeb jednou cestovní kanceláří není služba poskytnuta žádné cestovní kanceláři a je účtován stornovací poplatek, je též skutečností zvyšující pravděpodobnost úpadku subjektů na trhu cestovních kanceláří. Za nezanedbatelný faktor můžeme považovat i některak ojedinělé úpadky charterových dopravců.

Pro pojišťovny je velice problematické získat zajištění (pojištění pojišťovny) pro tento produkt v zahraničí. Bez kvalitního zajištění programu Ministerstvo financí jako tehdejší státní dozor nad pojišťovnictvím (dnes se dozorováno ČNB) neudělí licenci pro předmětné podnikání. Zajišťovny si byli výše zmíněné rizikovitosti tohoto pojištění vědomi a mají s tímto druhem pojištění i vlastní negativní zkušenosti ze zemí EU.

2.3 Sdružení pojistitelů - pool

Pojistný trh nabízí nepřeberné množství pojistných produktů, přičemž většinu z nich provozují jednotlivé pojišťovny samy. Pouze skutečně velká rizika (např. pojištění chemičky či provozu na výrobu výbušnin) si pojišťovny v některých případech rozdělují formou tzv. soupojištění. Určitou modifikací soupojištění je i forma tzv. „poolu“. Princip tohoto pojištění všeobecně spočíval v dohodě pojistitelů převzít smluvně na svůj čistý vlastní rub (upsat v deklarované výši svoji příslušnou kapacitu) pojistné krytí příslušných rizik. Dostatečnou pojistnou kapacitu lze následně získat formou zajištění (pojištění pojišťovny). Na základě smluvených pravidel je jeden pojistitel zmocněn přijímat tento obchod jménem všech členů poolu, kteří se zase zavážou, že nebudou toto riziko přijímat samostatně na svůj čistý vlastní rub. Členové tohoto sdružení mohou ze svých řad pověřit jednoho pojistitele jako vedoucího a tím i správce poolu, nebo lze tímto úkolem pověřit právnickou nebo fyzickou osobu jako společného zástupce. Tento mechanismus je obecně použit tam, kde jsou předmětná rizika nějakým způsobem výjimečná a zvláště riskantní a vyžadují pojistnou kapacitu přesahující možnosti jednotlivých členů. Obdobný způsob minimalizace rizika existoval v ČR pouze v případě jaderného poolu, který vychází právě z toho, že v případě jaderné katastrofy by jedna pojišťovna likvidaci škod nezvládla. Na druhé straně, v zemích EU se jedná o zcela běžnou praxi u pojištění velkých rizik, mezi něž lze i dle směrnic EHS k

pojišťovnictví zařadit tzv. kauční pojištění, jež přesně odpovídá pojištění cestovních kanceláří proti úpadku.

Neprodleně po nabytí právní moci rozhodnutí ÚOHS poolu pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře zástupci devíti pojistitelů, kteří obdrželi licenci na provozování předmětného pojištění, stvrdili definitivně svým podpisem vznik tohoto sdružení, poolu. Zástupci jednotlivých pojišťoven uzavřeli smlouvu o spolupráci pojistitelů při pojištění pro případ úpadku cestovní kanceláře. Členy poolu se tak nakonec stalo devět z jedenácti pojišťoven (vyjma pojišťoven Zürich a cestovní pojišťovny Adria Way, družstvo), kterým tenkrát Ministerstvo financí schválilo všeobecné pojistné podmínky předmětného pojištění. Lze konstatovat, že se jednalo skutečně o pojišťovny, které na našem pojistném trhu zaujímají velice významné postavení. Složení poolu bylo následující.

- Generali Pojišťovna a.s. jako vedoucí pojistitel a dále členové:
- Allianz pojišťovna, a.s.
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.
- Česká pojišťovna, a.s.
- Česko – rakouská pojišťovna, a.s.
- ČS-Živnostenská pojišťovna, a.s.
- IPB pojišťovna, a.s.
- Komerční pojišťovna, a.s.
- Kooperativa pojišťovna, a.s.

Správce pojištění (tzv. kanceláří poolu), který poskytuje organizační, technické, provozní a personální zabezpečení rizika se stala Evropská Cestovní Pojišťovna, a.s., dnešní ERV Evropská pojišťovna, a. s.

Vzhledem k tomu, že provozování předmětného pojištění nebylo podmíněno členstvím v poolu, lze konstatovat, že činnost sdružení pojistitelů neomezovala trh v této oblasti. Každá pojišťovna se totiž mohla samostatně rozhodnout, zda toto pojištění bude provozovat individuálně, nebo jako člen poolu. Pool byl otevřeným sdružením, do něhož bylo možné kdykoliv vstoupit, případně členství zrušit. Jednalo se o volné sdružení pojistitelů bez právní subjektivity, které bylo založeno výhradně za účelem

provozování povinného smluvního pojištění cestovní kanceláře. Členem poolu se mohl stát subjekt, který byl oprávněn k provozování činnosti v oblasti pojišťovnictví na území ČR a měl schváleny příslušné všeobecné pojistné podmínky, jak to ukládá zákon č. 159/1999 Sb., a který se svým čistým vlastním vrubem podílí na provozování předmětného pojištění v daném rozsahu. Minimální výše čistého vlastního vrubu na jednu pojistnou událost byla stanovena ve výši 1 mil. Kč a výše čistého vlastního vrubu na všechny pojistné události v jednom kalendářním roce byla stanovena na dvojnásobek této minimální výše. Pojistitelé zúčastnění v poolu se zavázali převzít na svůj čistý vlastní vrub pro každou pojistnou událost krytí v následujícím rozsahu⁵.

tab. č. 4 - Rozložení pojistného rizika v rámci poolu

Člen	Kč	%
Allianz pojišťovna	5 000 000	11,11
Česká podnikatelská pojišťovna	5 000 000	11,11
Česká pojišťovna	5 000 000	11,11
Česko – rakouská pojišťovna	2 500 000	5,56
ČS – Živnostenská pojišťovna	5 000 000	11,11
Generali pojišťovna	7 500 000	16,67
IPB pojišťovna	5 000 000	11,11
Kooperativa pojišťovna	5 000 000	11,11
Komerční pojišťovna	5 000 000	11,11
Celkem bez zajištění	45 000 000	100

Zdroj: Generali pojišťovna

⁵ Zdroj: ERV Evropská pojišťovna, a. s.

Celkovou kapacitu poolu však zvyšovala rakouská Generali Holding Vienna AG, která se na základě jednání s vedoucím pojistitelem pojišťovnou Generali stala zajistitelem sdružení.

tab. č. 5 - Výchozí tehdejší očekávaná data při jednání se zajistitelem

Kritérium	Kč (v mil.)
Maximální (katastrofický) roční souhrn škod	600
Průměrný roční úhrn škod	300
Celková pojistná částka	4 000

Zdroj: Generali pojišťovna

Celková pojistná částka byla stanovena jako 30 % podíl z 13,3 mld. celkových tržeb za zájezdy. Právě skutečnost, že se jednotliví pojistitelé sdružili do poolu, výrazně napomohlo získat kvalitní zahraniční zajištění. Ze strany rakouského zajistitele byla větší vstřícnost dána zejména v rozložení vysokého rizika mezi jednotlivé členy poolu. Velký důraz kladl zajistitel zároveň na vysokou zainteresovanost vedoucího pojistitele, resp. Na jeho vysoký podíl v rámci sdružení pojistitelů. Na základě smlouvy o zajištění byla stanovena maximální kapacita poolu včetně zajištění na 150 mil. Kč, s tím, že zajištění rakouské Generali Holding Viena tvoří 70% z této částky, tedy 105 mil. Kč, přičemž zbývajících 30 % připadá na sdružení pojistitelů⁶.

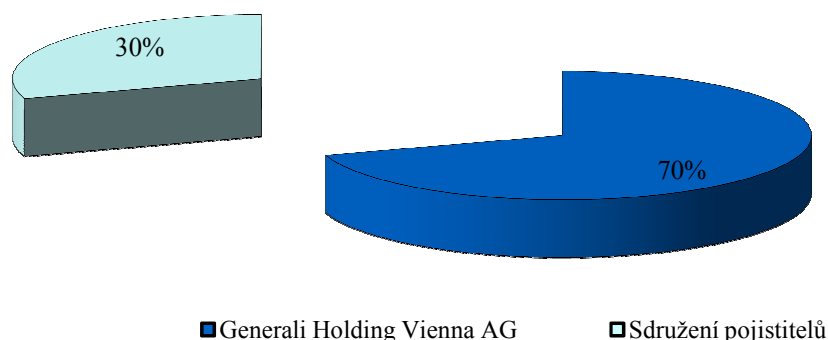
tab. č. 6 - Rozložení celkové pojistné kapacity poolu včetně zajištění

Rozložení rizika	Kč	%
Generali Holding Vienna AG	105 000 000	70,00
Pool	45 000 000	30,00
Celkem	150 000 000	100

Zdroj: Generali pojišťovna

⁶ Zdroj: ERV Evropská pojišťovna, a. s.

graf č. 1 - Rozložení celkové pojistné kapacity poolu včetně zajištění

Rozložení krytí rizika mezi zajišťovatele a členy poolu v praxi znamenalo, že dojde-li k pojistné události, jejíž pojistné plnění bude představovat částku do výše 45 mil. Kč, hradí tuto škodu v daném poměru členové poolu. V momentě, kdy výše pojistného plnění přesáhne tuto sumu, rozdíl mezi její skutečnou výší a 45 mil. Kč hradí zajišťovatel až do výše celkové kapacity poolu, tedy maximálně do 150 mil. Kč. V případě krytí mimořádně vysokých rizik převyšujících celkovou kapacitu poolu zabezpečoval vedoucí pojistitel individuálním zajištěním do potřebné výše.

V rámci pravidel fungování poolu se pojistitelé dále zavázali, že v případě neschopnosti jednoho nebo několika členů poolu splnit závazek vyplývající z jeho postavení, přeberou ostatní členové poolu podílející se na daném pojištění nepokrytou část závazku takového člena poolu v poměru čistých vlastních vrubů využitých pro dané pojištění. Podobně jako v případě přijatého rizika se jednotliví pojistitelé podíleli na výnosech poolu. Výnos poolu po odečtení celkových správních nákladů v daném kalendářním roce se totiž mezi pojistitele dělil v poměru čistého vlastního rubu pojistitele k součtu čistých vlastních vrubů všech pojistitelů. Stejně tak tomu bylo v případě podílu na ztrátě a celkových správních nákladech.

V rámci sdružení pojistitelů bylo ustaveno grémium, jež je shromážděním zplnomocněných zástupců všech členů poolu, a zároveň bylo nejvyšším orgánem poolu. Tento orgán měl 9 členů, přičemž každý zástupce měl jeden hlas a rozhodovalo se prostou většinou všech členů. Grémium projednávalo otázky organizace a činnosti poolu a schvalovalo zejména obecné zásady obchodní a tarifní politiky, rozpočet poolu

na kalendářní rok, závěrečné vyúčtování a výroční zprávu poolu za uplynulý kalendářní rok a vznik, pozastavení a zánik členství v poolu. Grémium dále stanovoval podrobný postup při sjednávání pojištění a též rozhodoval o ustanovení pracovních skupin pro plnění zvláštních úkolů. Náklady spojené s činností pracovních skupin se považovaly za náklady poolu. V rámci obchodní politiky grémium rozhodovalo o výrobě tiskopisů, formulářů a propagačních materiálů souvisejících s provozováním předmětného pojištění.

Po vzájemné dohodě pojistitelů se vedoucím pojistitelem poolu stala Generali Pojišťovna. Toto postavení ji zavazovalo především v oblasti zabezpečení zajištění přijatého rizika a v určování sazebníku pojistného. Vedoucí pojistitel byl povinen plnit celou řadu specifických úkolů, přičemž mezi nejdůležitější patří:

- předkládat úřadu státního dozoru nad pojišťovnictvím ke schválení všeobecné pojistné podmínky předmětného pojištění včetně jejich změn a doplňků, a to na základě souhlasu grémia,
- v souladu s právními předpisy vytvářet technické rezervy,
- zastupovat členy poolu ve všech záležitostech pojištění a zajištění v souladu s dokumenty a rozhodnutím grémia, zastupovat členy poolu ve věcech vyžadující právní subjektivitu,
- vyplácet pojistitelům jejich podíly na výnosech poolu,
- vést příslušnou soustavu účtů nezbytnou pro provozování předmětného pojištění a spravovat a uchovávat primární doklady týkající se pojistně technické činnosti poolu,
- jednat se zajistiteli a předkládat grémiu ke schválení pojistné smlouvy poolu,
- konzultovat s jednotlivými členy poolu problematiku oceňování rizika cestovní kanceláře na základě zjištěných výsledků ověření solventnosti cestovní kanceláře a zapracování případných odchylek od pojistné smlouvy,
- po zkontrolování věcné a právní stránky - pojistné smlouvy za sdružení pojistitelů podepisovat.

Vedoucí pojistitel se dále zavázal poskytnout potřebnou součinnost při předávání informací o platbách a evidovat originály uzavřených pojistných smluv.

tab. č. 7 - Faktory ovlivňující výpočet ratingu

Kritérium	Odpověď
Společník nebo jednatel v konkursu: Společník nebo akcionář v konkursu a/nebo statutární zástupce působí ve statutárním orgánu Jiné společnosti, na kterou byl prohlášen konkurs	ne, ne jinak
Změny hlavních vlastníků: Změny vlastníků s více než 20% podílem na základním jmění	před > 3 roky před 1 - 3 roky před < 3 roky
Porovnání tržeb a nákladů za outgoing: T= Tržby za outgoing / Tržby celkem N = Náklady outgoingu chartery / Náklady outgoingu celkem	T < 0,5 T > 0,5 a N < 0,5 T > 0,5 a N > 0,5
Pohotová likvidita k datu poslední účetní závěrky: PL = finanční majetek + krátkodobé pohledávky / krátkodobé závazky Cizí zdroje financování ze strany bankovního sektoru:	PL > 1 PL < 1, ano PL > 1, ne
Délka trvání společnosti	> 3 roky 1 - 3 roky < 3 roky
Vývoj celkových tržeb za poslední tři roky	rostoucí kolísavý klesající
Kvóta vlastního kapitálu k datu poslední účetní závěrky (vlastní jmění / aktiva celkem x 100)	> 30 od 5 do 30 < 5
Vývoj celkového hospodářského výsledku v posledních třech letech	rostoucí kolísavý klesající

Zdroj FMS

Jednotlivé posuzované parametry byly vybrány na základě jejich ověřitelnosti, důležitosti a objektivizovatelnosti. Interval, v kterém se pohybuje číselné vyjádření rizikivosti cestovní kanceláře, se pohybuje na škále od 0 (tj. nejmenší riziko) do 61 (tj. maximální riziko). Systém tohoto ratingového ohodnocení v zásadě slouží k oddělení bezproblémových cestovních kanceláří od těch, které je třeba dále prověřovat.

Klíčové pro nastínění celého systému jednotlivých pravidel pro určité skupiny cestovních kanceláří (pro jednoduchost dále jen „pojistný produkt“) je definování klíčových výrazů a způsob jejich používání ve vztahu ke konkrétním kalkulacím nabídek pojištění. Jedná se o pojistnou částku, pojistné a spoluúčast.

- **Pojistná částka** - je horní hranicí plnění pojišťovny v případě pojistné události vzniklé z jedné škodné události, ve smyslu zákona musí být pojistná částka minimálně 30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů nebo mají-li být tyto tržby nižší než v předchozím roce minimálně 30% těchto tržeb v předchozím roce.
- **Spoluúčast** - částka, kterou se cestovní kancelář podílí na plnění z pojistné události. Ze zákona nesmí být tato částka nižší než 2% ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů. V rámci sdružení pojistitelů je její minimální výše stanovena na 20 000 Kč. Spoluúčast je deponována a v případě, že nebude použita, nedojde-li k pojistné události, obdrží cestovní kancelář výnos z uložené částky po skončení pojistného období, kdy pojišťovna provede vyúčtování. Výnos je přímo závislý na výši složené spoluúčasti.
- **Zálohové pojistné** - je cena za poskytnutou pojistnou ochranu. V rámci sdružení pojistitelů se jedná o tzv. zálohové pojistné, což znamená, že po uplynutí pojistného období (konec kalendářního roku) předloží cestovní kancelář veškeré doklady a údaje o skutečně dosažených tržbách z prodeje zájezdů za pojistné období. Pojišťovna na základě předložených dokladů zálohové pojistné v daném poměru zúčtuje. Pojistné však nesmí být nižší než pojistné stanovené v pojistné smlouvě, tj. 40% zálohového pojistného (minimálně však 20 000 Kč). Pokud během pojistného období dojde ke změně ve skutečnostech, které byly rozhodující pro výpočet pojistného za předchozí pojistné období, považuje se

taková změna za změnu pojistného rizika. Podobně jako v případě spoluúčasti je minimální výše zálohového pojistného stanovena na 20 000 Kč.

Na základě dosažené hladiny rizikovosti, resp. jejího hodnotového vyjádření, tzv. ratingu byly jednotlivé subjekty rozděleny dle dosažené bonity do třech základních skupin.

tab. č. 8 - Členění cestovních kanceláří dle jejich rizikovosti

Skupina	Body od	Body do (včetně)
Bezproblémové cestovní kanceláře	0	20
Mírně rizikové cestovní kanceláře	21	30
Vysoce rizikové cestovní kanceláře	31	61

Zdroj: FMS

Podle tohoto členění se odvíjel i další postup při sjednávání předmětného pojištění. U bezproblémových a mírně rizikových cestovních kanceláří byla provedena nabídka na základě „standardního“ mechanismu. Ten spočíval ve zhodnocení vypočteného ratingu a příloh dotazníku, především podnikatelského záměru. Konkrétní výše pojistného závisí především na stupni rizikovosti cestovní kanceláře, avšak zároveň na výši pojistné částky a na výši zvolené spoluúčasti ze strany cestovní kanceláře. Obecně lze konstatovat, že čím vyšší je pojistná částka (min. 30 % z tržeb za zájezdy), tím vyšší bude pojistné, a naopak čím vyšší bude spoluúčast (min. 2 % z tržeb za plánované zájezdy v pojistném období – daný rok), tím nižší je pojistné. Výši pojistné částky a výši spoluúčasti si cestovní kanceláře mohly zvolit na základě individuálního rozhodnutí dle finanční situace sami. V praxi to znamená, že výše pojistného je též ovlivněna mírou rizika, které jednotlivá cestovní kancelář ve formě spoluúčasti ponese, resp. kterou se bude podílet na škodě způsobené pojistnou událostí. Pokud se např. solventnější cestovní kancelář rozhodne, že jako spoluúčast složí vyšší částku, než jí předepisuje zákon, odrazí se to pozitivně ve výši pojistného. Ve výsledku může nastat situace, kdy dvě cestovní kanceláře s naprosto stejným objemem ročních tržeb z prodeje zájezdů, z nichž se stanoví pojistná částka, avšak s odlišnou výší rizika mají diametrálně

odlišné pojistné. Mezi výše zmíněná kritéria, která bezprostředně ovlivňují konečné parametry pojištění, patří také výše obratu za zájezdy, kterou cestovní kanceláře vykazují. V závislosti na hodnotě této veličiny jsou nastaveny i jednotlivé pojistné produkty, které je možné rozdělit do pěti kategorií.

První skupinu tvoří cestovní kanceláře s obratem za zájezdy do 1 mil. Kč. V této skupině byla minimální výše spoluúčasti v rámci poolu stanovena na 5 % z těchto tržeb (minimálně však 20 000 Kč), přičemž u většiny cestovních kanceláří (s ratingem do 20 bodů) byla sazba pojistného 2 % z tržeb za zájezdy, což v praxi představuje nikoliv tento podíl, ale minimální pojistné ve výši 20 000 Kč. U cestovních kanceláří s ratingem nad 20 bodů byla sazba pojistného 3 %, přičemž záleží přímo na výši obratu, zdali je ve výsledku pojistné stanoveno jako skutečný 3 % podíl z tržeb či jako minimální pojistné. Druhou skupinu tvořily cestovní kanceláře s obratem ze zájezdů v rozmezí mezi 1 mil. a 5 mil. Kč. V těchto případech začínala nabídka pojistného produktu vždy na 2 % spoluúčasti a při této nejnižší hranici spoluzodpovědnosti cestovní kanceláře podle ratingu na 2 % či 3 % sazbě pojistného.

Třetí pojistný produkt byl aplikován na cestovní kanceláře s obratem nad 5 mil. Kč. V tomto případě při minimální hladině spoluúčasti se pojistné pohybovalo od 1 % do 3 % opět v přímé závislosti na výsledném hodnocení cestovní kanceláře. Při volbě vyšší spoluúčasti se sazba pojistného může dostat výrazně pod 1 % z tržeb za zájezdy. U této skupiny produktů byla navíc aplikována tzv. sleva z obratu, jejichž výše byla určena koeficientem v závislosti na skutečné výši obratu. Obratová sleva se zvyšovala s růstem obratu cestovní kanceláře, přičemž existovala tři pásma těchto slev dle přesné výše obratů - 30 až 60 mil., 60 až 100 mil. a více než 100 mil. U cestovních kanceláří s obratem ze zájezdů větším než 100 mil. bylo o konkrétní sazbě pojistného rozhodováno zároveň na zasedání grémia, kde na základě celé řady konkrétních faktorů může být rozhodnuto o zcela individuální sazbě pojistného.

Za všeobecně vysoce rizikové byly považovány nově vznikající cestovní kanceláře, které teprve začínají hledat své pevné místo na trhu. Tyto cestovní kanceláře tvořily čtvrtou skupinu pojistných produktů, u kterých není aplikován koeficient dle výše obratů. Jednalo se totiž čistě o plán tržeb, který nebylo možné konfrontovat s výsledky

dosaženými v minulých letech. V této souvislosti vzhledem k neexistující minulosti těchto subjektů nebylo možné stanovit též celou řadu ekonomických ukazatelů, které se přímo promítají do hodnocení ratingu. Nabídka pojištění pro tuto skupinu cestovních kanceláří začínala na minimální spoluúčasti 7% a tomu odpovídající 3% sazbě pojistného, přičemž mechanismus byl stejný jako u ostatních pojistných produktů. Jinými slovy - při volbě vyšší spoluúčasti, může sazba pojistného klesnout pod hranici 3% z plánovaných zájezdů.

Poslední tzv. „speciální“ produkt byl aplikován u subjektů, které se na základě výsledného hodnocení ratingu diferencují jako vysoce rizikové cestovní kanceláře. V případě, že se cestovní kancelář dostala do této třetí skupiny (rating > 30 bodů), znamenalo to, že je pro pool v podstatě nepojistitelná. Pro detailní ověření zmíněného stavu byly u těchto cestovních kanceláří dále podrobně zkoumány jeho příčiny. Dělo se tak na zasedání grémia, podle potřeby i auditora. Na základě podrobné analýzy bylo rozhodnuto, že buď cestovní kancelář nebude pojištěna, nebo je učiněna nabídka s pouze jednou „speciální“ variantou spoluúčasti, a tudíž i pojistného. Třetí možností bylo rozhodnutí grémia o provedení zvláštní auditorské prověrky přímo v sídle cestovní kanceláře, na základě které bylo dále rozhodnuto o konkrétních podmínkách pojištění. Prověrka, která byla provedena na náklady cestovní kanceláře, je zaměřena na detailnější kontrolu jednotlivých ekonomických kritérií.

Podle ohodnocení rizikovosti a po následném stanovení pojistného produktu byla cestovní kanceláři odeslána variantní nabídka s konkrétními sazbami pojistného v přímé závislosti na výši spoluúčasti. Nabídka též obsahovala list, do kterého jednotlivé cestovní kanceláře, po zaškrtnutí zvolené varianty pojištění, uvádějí osoby pro kontakt s pojistitelem. Jedná se o osoby, které v případě úpadku cestovní kanceláře budou kontaktovány. Poté, co kancelář poolu obdrží zpět variantní nabídku pojištění se zvolenou konkrétní kombinací pojistného a spoluúčasti, byla připravena pojistná smlouva ve čtyřech vyhotoveních. Kancelář poolu dále zabezpečila její podepsání vedoucím pojistitelem a zaslání dvou vyhotoveních příslušné zprostředkovatelské pojišťovně, která smlouvu následně předala cestovní kanceláři k podpisu. Jedno vyhotovení náleželo cestovní kanceláři, jedno bylo předáno na živnostenský úřad spolu s žádostí o udělení koncese a jeden originál byl evidován u zprostředkovatelské

pojišťovny. V pojistné smlouvě byla uvedena sjednaná pojistná částka, dohodnutá výše spoluúčasti a garantovaný výnos pro cestovní kancelář z této deponované částky v závislosti na její výši.

Dalším velice diskutabilním momentem byla uzákoněná minimální hranice pojistné částky na 30 % z tržeb za zájezdy. Dejme tomu, že cestovní kancelář se dostane do úpadku. Poté, co je na cestovní kancelář prohlášen konkurz (podle pojistných podmínek sdružení pojistitelů však nejdříve 6 měsíců od vzniku pojistné události, aby měli klienti dostatek času uplatnit svůj nárok vůči pojišťovně), začne likvidace pojistné události v oblasti refundací. Pojistné plnění všem, kteří svůj nárok uplatnili, ovšem nemůže přesáhnout výši pojistné částky, na kterou bylo pojištění sjednáno. Lze s vysokou pravděpodobností předpokládat, že výše pojistné částky na přiměřenou ochranu zákazníka cestovní kanceláře např. v plné sezóně ve většině případů stačit nebude. Přičteme-li k tomu alternativu, že řada subjektů může být nedostatečně pojištěna tím, že navíc záměrně podhodnotila plánované tržby ze zájezdů a pojistná částka je tak ve skutečnosti ještě pod svou minimální hranicí, je opravdu téměř jisté, že pojistné plnění na pokrytí všech vzniklých škod stačit nebude a klienti nedostanou zdaleka plnou náhradu toho, o co v důsledku úpadku cestovní kanceláře přišli.

Za stávající situace existovala zároveň řada nepřesností, při jejichž odstraňování není potřeba zasahovat do znění zákona. Jednalo se zejména o kritéria související s ohodnocováním rizikivosti cestovní kanceláře a stanovením výše pojistné sazby. Základním ukazatelem při vyhodnocování rizikivosti cestovní kanceláře byl rating. Dotazník, na základě kterého je rating stanoven, obsahuje celou řadu dotazů, avšak rating vychází z pouze devíti konkrétních ekonomických ukazatelů. Řada rozhodných údajů tak v podstatě není při určování rizikivosti zohledněna. Zároveň se jedná o velmi významné ukazatele, jako jsou počty zákazníků v jednotlivých využívaných způsobech dopravy, připravované zásadní změny v podnikání jednotlivých subjektů, zohlednění nabízených destinací či relace záloh a akontací, která ukazuje na vývoj cash-flow daného subjektu během roku. V případě cizích zdrojů financování byla zohledněna pouze otázka jejich existence, nikoliv již výše, účel, okolnosti vzniku, podmínky splácení apod. Všechny tyto ukazatele byly určitým způsobem zohledňovány pouze v případě, že bylo o rizikivosti cestovní kanceláře rozhodováno mimo počítačový

system na zasedání grémiu poolu či v případech, kdy je u cestovní kanceláře prováděn audit. Při „standardním“ vyhodnocování bonity tomu tak nebylo, a proto bylo žádoucí promítnout výše uvedené ukazatele do výpočtu ratingu přímo v počítačovém systému. Vzhledem ke specifiku podnikání v oblasti cestovního ruchu nebylo zcela adekvátní a zároveň spravedlivé vycházet výhradně z ekonomických ukazatelů. Tento postup je možné bez výhrad aplikovat v celé řadě odvětví, avšak rizikovost podnikání subjektu působícího v oblasti cestovního ruchu ukazuje vedle čistě ekonomických ukazatelů také celá řada specifických mimoekonomických kritérií. Zároveň je zcela evidentní, že u části těchto ukazatelů v dotazníku je bodové ohodnocení velmi problematické, a proto některé mohou být ohodnoceny pouze při podrobnější individuální analýze.

Vzhledem k zanedbatelnému podílu individuálně posuzovaných cestovních kanceláří z celkového množství bylo více než nutné zohlednit přímo při výpočtu ratingu, alespoň nejdůležitější mimoekonomické ukazatele, jako jsou způsob dopravy či cílové destinace. Stejně tak jako jsou nastavena pásma koeficientů zohledňujících výši obratu při konečném stanovení sazby pojistného, bylo možné zohlednit rizikový faktor způsobu dopravy s určitým zvýhodněním vlastní dopravy či linkového provozu na rozdíl od rizikovějšího charterového způsobu přepravy. Podle podobného klíče lze zohlednit i cílové destinace, které daná cestovní kancelář nabízí (např. v kategoriích Evropa, ostatní svět). U stávajících ekonomických ukazatelů bylo nutné rozlišit v případě druhého nejdůležitějšího kritéria (změny vlastníků s více 20 % podílem) důvody, kvůli kterým k těmto změnám došlo a zároveň v bodovém systému ratingu přisoudit tomuto ukazateli celkově nižší hladinu významnosti. V mnoha případech se totiž jednalo o faktor, který byl proveden za účelem zlepšení poskytovaných služeb a ve svém výsledku často vedl ke zlepšení ekonomické stability daného subjektu. Celkově zevrubnějšímu, patrně individuálnímu zkoumání by v případě existence cizích zdrojů financování měly být podrobeny všechny cestovní kanceláře. Tento stav nebylo možné při vyhodnocení v systému paušalizovat, nýbrž bylo nutné zohledňovat základní podmínky, za kterých jsou subjekty takto financovány (účel, splatnost, % úroků, původní výše a nesplacený zůstatek či druh ručení apod.).

Praxe dále ukázala, že stávající způsob vyhodnocení rizikovosti v sobě skrýval určité problémy pro subjekty podnikající jako fyzické osoby. Podle zákona o účetnictví nebyla

u těchto podnikatelů stanovena povinnost vést podvojný účetnictví a z toho vyplývající povinnost sestavovat rozvahu, výsledovku či výkaz zisků a ztrát. Bez těchto dokumentů však zároveň není možné pravdivě odpovědět na čtyři z devíti otázek, které při současném systému vyhodnocení rizikovosti cestovní kanceláře přímo ovlivňují výši ratingu. Fyzické osoby nemohly uvést výši vlastního jmění (kladná, záporná), jelikož tento ukazatel se uvádí v rozvaze (fyzické osoby nevytvářejí vlastní jmění), a tudíž v tomto případě je zcela zavádějící. Ze stejného důvodu nemohly zodpovědět, do kterého intervalu (větší než 30, od 5 do 30, menší než 5) spadá kvóta jejich vlastního kapitálu. Výpočet této hodnoty totiž vychází ze vztahu – vlastní jmění / aktiva netto celkem x 100. Stejnou nepřesnost obsahuje otázka, v jakém časovém intervalu (více jak 6 měsíců, 3 - 6 měsíců včetně, 0 - 3 měsíce) je hodnota vlastního jmění vyšší než kumulovaný rozdíl akontací a záloh z měsíčních závěrek běžném roce. V tomto případě se navíc jedná o dvojnásobnou nepřesnost, jelikož fyzické osoby nejsou povinny provádět a evidovat měsíční závěrky v běžném roce. Na základě četných dotazů jednotlivých cestovních kanceláří grémium poolu rozhodlo, že k inkriminovaným otázkám se v případě fyzických osob automaticky přiřadí odpověď, která danému subjektu přinese nejvíce bodů do hodnocení ratingu, tedy odpovědi vykazující nejvyšší riziko. O tom, že se jednalo o nekoncepční rozhodnutí, které bylo navíc k fyzickým osobám více či méně nespravedlivé, nebylo pochyb.

Všeobecně velký problém představovala pravdivost uváděných dat v dotazníku pro cestovní kanceláře. Zejména u neauditovaných společností, kterých byla drtivá většina, bylo riziko nespolehlivosti údajů značně vysoké z důvodu častého výskytu chyb a omylů. Vedle nechtěných chyb bylo hlavní příčinou to, že zpracovatelé účetnictví upřednostňují daňové záležitosti. Finanční vztahy (pohledávky, závazky, úvěry), které jsou pro hodnocení rizikovosti cestovní kanceláře podstatné, neodpovídaly realitě a bývaly tak deformovány značnými chybami (kompenzace pohledávek a závazků, nesprávné rozlišování dlouhodobých a krátkodobých finančních vztahů apod.). Těmto jevům nebude nikdy možné zcela předejít a bezezbytku je odstranit, avšak rozšířením kontrolních vazeb v rámci systému a celkově vyšším prisouzením významu této kontroly bylo možné je výrazně eliminovat.

Převážná většina cestovních kanceláří projevila zájem sjednat své pojištění u poolu na rozdíl od konkurenčních pojišťoven Zürich a ostravské cestovní pojišťovny Adria Way, družstvo. Aktuální stav předmětného pojištění v rámci sdružení pojistitelů z 3. května 2001 vykazoval následující údaje⁷:

- kancelář poolu zpracovala 1045 žádostí o pojištění,
- bylo vystaveno a odesláno 924 pojistných smluv,
- grémium poolu zcela odmítlo 14 žádostí,
- s téměř 100 CK však nebyly uzavřeny smlouvy (např. z důvodu vysokého pojistného stanoveného pro příslušnou CK pro její rizikovost, příp. pro výši spoluúčasti, či pro neprůkaznost předložených údajů, event. pro další nezájem CK o pojištění či přechod ke konkurenci),
- po 1. 4. 2001 obdržel pool ještě přes 120 žádostí o pojištění, přičemž se vesměs jednalo o CK, které měly svoji hlavní sezónu mimo letní období a průběžně nepodnikají jako CK podle zákona č. 159/1999 Sb.

Vysoké počty žádostí o sjednání předmětného pojištění zároveň ukazovaly, že na trhu cestovních kanceláří nedochází, po vzoru souvisejících vyspělých západoevropských trhů, ke klasické diferenciaci subjektů na cestovní kanceláře a agentury, jelikož v ČR se většina provozovatelů rozhodla pro provozování cestovní kanceláře. Subjekty, se kterými pool doposud uzavřel pojistné smlouvy, vykazovaly následující ekonomické parametry. Pro větší vypovídací hodnotu jsou subjekty diferencovány do pěti skupin v závislosti na výši obrátu.

V dnešní době je na trhu celkem 6 pojišťoven nabízející povinné pojištění pro cestovní kanceláře. Když vezmeme v potaz, že na trhu je celkem více jak 40 pojišťoven, není o tento pojistný produkt velký zájem. To samozřejmě souvisí s obrovským rizikem, kdy pojišťovna kryje něčí podnikání a zároveň musí být dostatečně velkou zajistnou kapacitu u zajistitelů v zahraničí.

Pojišťovny nabízející předmětné pojištění v ČR:

---

⁷ Zdroj: ERV Evropská pojišťovna, a. s.

- Generali Pojišťovna a.s.
- ERV Evropská pojišťovna, a. s.
- Uniqa pojišťovna, a.s.
- Union pojišťovna a.s.
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.
- Slavia pojišťovna a.s.

3 MODELY OCHRANY ZÁKAZNÍKŮ CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ VE VYBRANÝCH STÁTECH EU V DOBĚ IMPLEMENTACE V ČR

Poohlédneme-li⁸ se po situaci na trzích pojištění cestovních kanceláří proti úpadku v členských státech EU, na první pohled nás zaujme skutečnost, že v těchto státech není pojištění provozováno vzhledem ke své vysoké rizikovitosti ve výrazném konkurenčním prostředí. Důvodem je, že i na těchto trzích dochází k častým úpadkům cestovních kanceláří. Konkrétní forma jistění zákazníků není v jednotlivých státech EU nikterak různorodá. V zásadě existuje jen několik způsobů či jejich kombinací, jak je požadavek ochrany spotřebitele zabezpečen. Ve většině případů se jedná o možnosti povinného pojištění cestovních kanceláří, garančního fondu, bankovní garance nebo kauce, které jsou cestovní kanceláře ze zákona povinny skládat. Situací ve vybraných zemích se zabývám jednak z hlediska právní úpravy a také z hlediska konkrétní nabídky na trhu předmětného pojištění. Nyní již k jednotlivým modelům podrobněji.

3.1 Německo

Německý model se stal výrazným vodítkem při řešení této problematiky v České republice, přičemž hlavním rozdílem je, že v Německu pojištění nezahrnuje faktické zajištění repatriace, ale pouze finanční úhradu nákladů, a že teoreticky vedle pojištění existuje i možnost jistění vkladem u banky, která však není příliš využívána.

3.1.1 Legislativní rámec úpravy předmětného pojištění

Od listopadu 1994 jsou v Německu provozovatelé cestovních kanceláří podle § 651 BGB (Občanský zákoník) povinni pojistit peníze zákazníků pro případ, že v důsledku konkursu nebo platební neschopnosti cestovní kanceláře dojde k výpadku cestovních služeb nebo cestujícímu vzniknou dodatečné výdaje pro návrat zpět. Porušení této pojišťovací povinnosti je považováno za přestupek, který může být potrestán peněžitou

---

⁸ Zdroj: ERV Evropská pojišťovna, a. s.

pokutou až do výše 10 000 DM. Předmětné pojištění cestovních kanceláří se v Německu striktně řídí Všeobecnými podmínkami kaučního pojištění pro pořadatele turistických cest (AVB KTV – Reiseveranstalter 1994). Podobně jako v ostatních státech je provozovatelem cestovní kanceláře ve smyslu zákona ten, kdo nabízí nejméně dvě jednotlivé služby, jako např. let a ubytování nebo pronájem vozidla, za jednu celkovou cenu. Kromě toho však může být již nabízení jednotlivých služeb považováno za činnost provozovatele cestovní kanceláře, např. nabízení prázdninových chat nebo pronájem lodí. Pojišťovací povinnosti tak neplatí pouze pro:

- firmy, které pořádají zájezdy pouze příležitostně a mimo svou živnostenskou činnost,
- pořadatelé jednodenních zájezdů (kratší než 24 hodin, bez ubytování a cenou do 150 DM),
- právnické osoby veřejného práva.

Cestovní organizace v Německu musí dle zákona zajistit, aby byla cestujícímu vrácena zaplacená cena za cestu, pokud se služby spojené s cestováním neuskuteční v důsledku platební neschopnosti nebo konkursu cestovní organizace. Stejně tak jsou organizace povinny zajistit navrácení nutných nákladů v souvislosti se zpáteční cestou, které cestujícímu vznikly ze stejného důvodu. Výše uvedené povinnosti může cestovní organizace splnit jen formou pojištění u některé pojišťovny oprávněné poskytovat pojištění v rozsahu platnosti zákona, či platební garancí úvěrového institutu oprávněného poskytovat takové služby v rozsahu platnosti zákona. Podmínkou pro sjednání předmětného pojištění je zároveň bankovní garance, kterou poskytne banka řádně licencovaná v EU.

3.1.2 Situace na trhu předmětného pojištění

Vzhledem k mimořádně vysokému stupni rizika sjednává garanční pojištění až na několik výjimek prakticky pouze Deutscher Reisepreis - Sicherungsverien VV a G (dále jen DRS). Jedná se o Německý svaz pro zajišťování cestovních cen, vzájemný pojišťovací spolek. Zpracováním žádostí o pojištění, spravováním smluv včetně vybírání pojistného a samotnou likvidací škod byla pověřena Europäische Reiseversicherung v Mnichově (jeden ze tří akcionářů Evropské Cestovní Pojišťovny).

Ta má navíc oprávnění a zplnomocnění od Německého svazu pro zajišťování cestovních cen VV a G přijímat, resp. vydávat veškeré inzeráty s prohlášením pojišťovny nebo vůči pojišťovně. V případě sjednávání pojištění jsou cestovní kanceláře spolu s žádostí o kaucovní pojištění povinni předložit pojistiteli detailní informace sloužící k posouzení jejich bonity. Jedná se o kompletně vyplněné formuláře: informace o sobě, bezplatnou informaci banky cestovní kanceláře a cestovní podmínky. Cestovní kanceláře s obratem nad 5 mil. DM přikládají navíc roční uzávěrku uplynulého obchodního roku včetně údajů z předminulého roku a doklad o existenci pojištění povinného ručení pro cestovní kanceláře proti osobním a věcným škodám (kopii pojistky a posledního výpočtu pojistného). Nově založené cestovní kanceláře přikládají počáteční bilanci, resp. status potvrzený daňovým poradcem, ze kterého jsou patrné prostředky vložené do společnosti a jejich použití. Pořadatelé turistických cest jsou dále povinni informovat pojistitele kdykoliv o dalších jednání ohledně úvěrů, jako např. o hotovostních nebo ručitelských úvěrech, a nesmí též poskytovat bez předcházející informace pojistitele třetí osobě záruky na majetek (např. zatížením, zastavením, převodem vlastnictví nebo odstoupením).

Základem pro výpočet pojistného a výše jistiny je výlučně cestovní kanceláří předložený plánovaný obrat z vlastních pořádaných akcí, přičemž konečné vyúčtování pojistného se provádí podle skutečného ročního obratu ze zájezdů. Individuální posuzování a přístup k jednotlivým cestovním kancelářím při sjednávání předmětného pojištění v SRN potvrzuje i skutečnost, že za určitých podmínek je výše zmíněný mechanismus individuálně upravován. Jedná se o příslušné přizpůsobení jistiny a příspěvku vzhledem ke konkrétní situaci organizátora zejména v následujících případech:

- platební podmínky - jestliže organizátor přijme více než 10 % z ceny cestovního nebo více než 500,- DM jako zálohu nebo jestliže zbývající platbu požaduje nebo přijme dříve než 30 dní před nástupem cesty,
- založení nové společnosti - jestliže organizátor neuzavřel celý hospodářský rok,
- sezónní nabídka - jestliže organizátor provozuje hlavně sezónní činnost zaměřenou na obrat jen za několik měsíců,

- zahraniční firmy - jestliže má organizátor hlavní sídlo své firmy mimo území Spolkové republiky Německo.

V souvislosti s pojistnou částkou pojišťovna v souladu se zákonem omezuje odpovědnost s ohledem na celkovou sumu, která má být v daném roce vyplacena na 200 mil. DM. Pokud by celková roční částka veškerého pojistného plnění u všech případů, které nastaly v daném roce, přesáhla daný limit, je pojistné plnění v každém jednotlivém případě proporcionalně sníženo tak, aby celková částka limit nepřesáhla. Pojistné plnění je z tohoto důvodu vždy realizováno až koncem roku (pojistný rok je stanoven v období 1. 11. – 31. 10.), v němž pojistná událost nastala.

3.2 Rakousko

3.2.1 Legislativní rámec úpravy předmětného pojištění

V Rakousku je v platnosti od roku 1998 legislativní úprava zakotvená ve Spolkovém zákoníku Rakouské republiky pod názvem Zajištění peněz zákazníků, která je zavazující pro pořadatele zájezdů za jednotnou cenu. Podle této legislativní úpravy musí pořadatel zajistit, aby cestujícím v případě platební neschopnosti pořadatele, přes likvidátora ručitele, byly nahrazeny již zaplacené platby (zálohy, doplatky a platby předem), pokud nebyly úplně nebo částečně poskytnuty cestovní služby, a dále byly uhrazeny nutné náklady na cestu zpět do Rakouské republiky. Pojišťovací povinnost mají ze zákona rakouští provozovatelé cestovních kanceláří, kteří nabízejí dvě nebo více turistických služeb a pořadatelé zájezdů delších než 24 hod., s přenocováním. Krytí rizika se zajišťuje, podobně jako v Německu, buď pojistnou smlouvou s pojistitelem oprávněným k provozování činnosti v Rakousku nebo poskytnutím neodvolatelné bankovní záruky úvěrového ústavu oprávněného k provozování činnosti v Rakousku nebo neodvolatelným ručením korporace veřejného práva.

Přadatelé zájezdů za jednotnou cenu, v tomto případě i příležitostní, se musí, než takové zájezdy začnou organizovat, nechat zapsat (na základě přihlášky) do seznamu pořadatelů u Spolkového ministerstva hospodářství ve Vídni. Teprve po obdržení čísla pořadatele jsou oprávněni nabízet zájezdy za jednou cenu.

3.3 Modely ochrany zákazníků cestovních kanceláří v ostatních státech EU

Ve Velké Británii je v platnosti nařízení z roku 1992 pro cestovní kanceláře s programy The Package Travel, The Package Holidays a The Package Tours s názvem The Package Travel Regulations. Nařízení pro cestovní kanceláře poskytující kompletní servis „dovolené v balíčku“ bylo schválena ve Velké Británii 1. ledna 1993. Právní řád ukládá povinnost určité solventnosti všem organizátorům zmíněných programů, přičemž podobně jako v ostatních členských státech EU je jedním z nejobtížnějších problémů především zabezpečení návratnosti částek zaplacených klienty v případě finančních problémů organizace. Nařízení pro cestovní kanceláře definuje package („balíček“ - hotový program zájezdu) jako předem připravenou kombinaci dvou, event. tří z následujících možností: přeprava (transport), ubytování a další služby klientům zaujímající značnou finanční část „balíčku“. Tento bod v sobě zahrnuje takové položky jako administrativní poplatky, vstupenky do divadla atd. Ve Velké Británii, podobně jako v ostatních zemích, není povinnost sjednávat pojištění pro jednodenní zájezdy a služby. Avšak na rozdíl od zmiňovaného německého a rakouského modelu, zahrnuje anglický systém i zájezdy „šité na míru“, tzv. forfaity, které jsou na ostrovech součástí pojišťovaného obratu cestovní kanceláře. Požadavky dané právním řádem musí splnit každý provozovatel cestovní kanceláře, který poskytuje výše uvedené služby klientům, týkajících se cest do členských zemí ES, bez ohledu na místo určení dané cesty. Provozovatel cestovní kanceláře se musí prokázat záznamem o schopnosti vrácení částek uhrazených klienty včetně nákladů na návrat z ciziny zpět do Británie. Mezi provozovatele patří též hotely, školy, university, soukromí dopravci, místní úřady, zájmová střediska a sportovní kluby. Zmíněné subjekty plní požadavky právního řádu svou účastí v programu pojištění, jenž v Británii vytvořila International Passenger Protection Limited - Mezinárodní společnost na ochranu cestujících (dále jen I.P.P.). Program pojištění schválilo oddělení obchodu a průmyslu s tím, že splňuje požadavky Nařízení pro cestovní kanceláře.

Jednotlivé cestovní kanceláře se ve Velké Británii mohou k Programu připojit na základě vyplněného příloženého formuláře žádosti, který zašlou na adresu I.P.P.. Zároveň s formulářem žádosti musí žadatelé předložit pojistiteli dále:

- účetní záznamy firmy za poslední tři roky ověřené auditorem, včetně záznamů o účtech holdingových, přidružených a sdružených společností,
- kopii nabídkového katalogu, je-li k dispozici,
- The Bank Position Statement - prohlášení bankovního ústavu cestovní kanceláře,
- šek na nenávratnou částku 25 liber na zaplacení nákladů na činnost organizací kontrolujících bankovní úvěry (šek proplácí I.P.P.),
- prohlášení o závazcích cestovní kanceláře k jakékoli společnosti, která nemá omezené ručení.

Úspěšný žadatel by měl provozovat svou činnost nejméně po dobu tří let. V úvahu jsou brány i společnosti, jejichž účetní záznamy přesahují dobu dvou let, žádostem nově vytvořených společností není vyhověno! Všechny žádosti jsou předmětem pečlivého finančního prověřování prováděného pojistitelem, přičemž přijetí není automatické. Cena účasti v Programu se liší dle finanční situace každého jednotlivého žadatele. Klíčovou roli v tomto případě hraje opět především celková bonita žadatele. Organizace s pasivní bilancí či podkapitalizované společnosti jsou automaticky odmítnuty. Pojistitel stanovil minimální částku pojistného, tak aby bylo zajištěno finanční krytí. Tato částka je použitelná pro jakýkoli program dovolené jakéhokoli provozovatele. Minimální výše vkladu je buď 250 liber nebo 0,1% z celkového obrátu společnosti, nezávisle na jeho výši. Tento vklad musí být splacen před sjednáním pojištění. Zaplacení dané částky opravňuje cestovní kanceláře k obdržení složek s certifikáty pojištění. Pojištěné osoby v rámci programu pojištění I.P.P. mohou být odškodněny až do výše 600 liber.

Za účelem ochrany zákazníků na trhu cestovních kanceláří je v Dánsku v platnosti zákon o garančním fondu cestovního ruchu. Jedná se o zákon č. 150 z 10. dubna 1979, který byl několikrát doplněn a v roce 1993 novelizován. Podle tohoto zákona je zřizován garanční fond, který je sice soukromým nezávislým fondem, ale je dozorován Ministerstvem obchodu. Podle zatím poslední novely zákona ze 6. ledna 1997 musí být ve fondu zaregistrována každá cestovní kancelář. V opačném případě se vystavuje možnému finančnímu postihu.

Každá cestovní kancelář, která vysílá skupiny minimálně 30 osob „back to back“ a min. 50% jejího obratu je tvořeno leteckými charterovými zájezdy do zahraničí, musí prokázat garanci v následující výši.

tab. č. 9 - Dánsko – garanční systém, CK s charterovými zájezdy

Roční obrat (v mil.)	Garance	
DKR	DKR	tj. % z obratu
0 - 15	0,3	(>2) - 2
15 – 50	2	13,3 - 4
50 - 100	5	10 - 5
100 - 250	10	10 - 4
250 - 500	15	6 - 3
500 a více	30	6 - (< 6)

Zdroj: Europäische Reiseversicherung

U ostatních cestovních kanceláří jsou garance stanoveny následovně:

tab. č. 10 - Dánsko – garanční systém, ostatní CK

Roční obrat (v mil.)	Garance	
DKR	DKR	tj. % z obratu
0 - 15	0,3	(>2) - 2
15 – 50	1	6,6 - 2
50 - 100	1,5	3 - 1,5
100 - 250	2	2 - 0,8
250 a více	2,5	1 - (<1)

Zdroj: Europäische Reiseversicherung

Podobně jako v ostatních státech je v Dánsku výrazně zohledněn faktor dopravy, resp. vyšší rizikovost využívání charterového provozu. Garance může mít formu bankovní

garance, pojištění proti insolvenční nebo hotových peněz. Garance je podobně jako v ostatních státech EU použita k uspokojení pohledávek postižených klientů jako první. Pokud nestačí k pokrytí pohledávek, zbytek je uhrazen z garančního fondu. Pokud klient zaplatí plnou cenu zájezdu, který se z ekonomických důvodů nekoná, zaplatí mu fond tuto částku. Pokud je klient již na cestě a dojde k jejímu přerušení z ekonomických důvodů cestovní kanceláře, fond zorganizuje a uhradí cestu zpět a klient obdrží částku odpovídající výši nevyčerpaných služeb. Fond nepřispívá na zájezdy koupené mimo území Dánska. V případě, že postižená cestovní kancelář, díky níž již bylo čerpáno z garančního fondu, pokračuje ve své činnosti, je povinná garance zvýšena a částka dříve uhrazená z garančního fondu může být vymáhána. Každá registrovaná cestovní kancelář přispívá do garančního fondu částkou 5 DKR (tj. cca 23,5 Kč) za jednoho vyslaného cestujícího a cestu. Příspěvky jsou kalkulovány kvartálně se zpětnou platností a kontrolovány auditorem. Pojištění insolventnosti mohou cestovní kanceláře sjednat u pěti licencovaných pojišťoven.

Na stejném principu jako v Dánsku fungují garanční fondy cestovních kanceláří též ve Švédsku či ve Francii.

4 DŮVODY NOVELIZACE ZÁKONA Č. 159/1999 SB. V ROCE 2015

Než přejdeme k důvodům novelizace zákona v roce 2015, ráda bych uvedla, které všechny právní předpisy upravují práva a povinnosti všech souvisejících subjektů.

Jedná se především o:

- Živnostenský zákon
- Občanský zákoník – nový od roku 2014
- Zákon č. 159/1999 Sb.
- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 38/2004 Sb. zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí ve znění pozdějších předpisů

V původním znění zákona č. 159/1999 Sb. před jeho novelizací v roce 2015 bylo uvedeno, že za stanovení správného limitu odpovídá především cestovní kancelář, která si dotyčné povinné pojištění u pojišťovny sjednává. Tato záležitost byla následně novelizací upravena, na základě několika úpadků především v roce 2011, kdy došlo k refundacím pouze na úrovni 58% prostředků vynaložených klienty. Což následně dále pokračovalo i v letech 2012 a 2013. Asi nejhorším případem byl právě v létě roku 2011 krach cestovní kanceláře Parkam Holidays. Většina zkrachovalých cestovních kanceláří v tomto období byla pojištěna u Generali Pojišťovny a.s. Vzhledem k tomu, že v té době se několik klientů obrátilo na soud a vzneslo připomínku vůči nedostatečnému odškodnění, bylo velikým překvapením, speciálně pro pojišťovny, že Ústavní soud uložil povinnost pojišťovně uhradit klientům 100% jejich prostředků zpět, přestože tato částka byla nad pojistný limit, který měla daná pojišťovna sjednaný ve smlouvě s danou cestovní kancelář. Což principiálně je zcela proti logice v pojišťovnictví a bylo pro mne osobně velikou záhadou, že se proti tomuto rozhodnutí neozvala ČNB, která má dohled nad pojišťovnami a jako první by měla brát v potaz, že pojišťovna, která vyplácí nad limitní plnění, ze které nemá uhrazeno pojistné a nemá na něj udělanou rezervu,

tímto krokem může ohrozit svoje fungování a tím pádem své ostatní klienty v portfoliu. Zároveň je tato skutečnost zcela proti zajistným smlouvám. Ústavní soud se však především opíral o evropskou směrnici, která má ochránit spotřebitele, tedy zákazníka cestovní kanceláře ve výši 100%.

Dle informace MMR⁹ v ČR se v posledních letech počet cestovních kanceláří pohybuje kolem necelého tisíce subjektů. Celkový počet agentur je ještě vyšší, téměř 1 200. Srovnáme-li tyto počty s okolními státy, je zde značný nepoměr a to především v počtu cestovních kanceláří. Na druhou stranu je potřeba zmínit, že 50 největších cestovních kanceláří zajišťuje 89,8 %¹⁰ obratu celého trhu v ČR. Z tohoto údaje je patrné, že na našem trhu jsou stovky subjektů, jejichž obrat dosahují minimální částky. Mezi tyto CK patří mnohdy i prodejci letenek, ať již IATA agentury či agentury prodávající převážně jedno-slужby, které mají nízké obraty za zájezdy, v momentě kdy kombinují dvě služby, avšak dle zákona se musí pojistit.

Dle ČSÚ se v roce 2015 z celkového počtu delších cest v tuzemsku a do zahraničí uskutečnilo celkem 15,4 % formou zájezdu, 79 % individuálně a zbytek jinou formou organizace.

Jaké hlavní změny tedy vyplývají z předmětné novelizace pro cestovní kanceláře a pojišťovny?

Jedná se především o:

- Sdílenou odpovědnost za stanovený limit pro cestovní kanceláře a pojišťovny – pojišťovna je následně povinna uspokojit nároky zákazníka cestovní kanceláře až do výše pojistného limitu
- Povinnost cestovní kanceláře zasílat pojišťovnám měsíční hlášení o vývoji tržeb a prodaných zájezdů, vždy s měsíčním posunem
- Možnost sjednání bankovní záruky místo povinného pojištění

---

⁹ Shrnutí závěrečné zprávy RIA

¹⁰ Zdroj: ERV Evropská pojišťovna, a.s. - odhad

V původním návrhu bylo uvedeno, že pojišťovny budou vždy hradit 100% nároků klientů cestovních kancelář. Po tomto návrhu se do celé situace vložila Česká asociace pojišťoven (ČAP), která společně s pojišťovnami, které pojištění nabízejí, oznámila, že pakliže dojde ke schválení tohoto znění, pojišťovny nebudou schopni toto pojištění nabízet, neboť je to v rozporu s pojišťovníctvím jako takovým a zároveň pro něj ani nezískají zajištění. Každá zajišťovna, tak jako daná pojišťovna, musí znát míru svého rizika, za které účtuje patřičné pojistné. Následně došlo k úpravě dané citace a doplnilo se, že pojišťovna je povinna uspokojit nároky zákazníků až do výše pojistného limitu. Pozměněný návrh senátu se vrátil do poslanecké sněmovny a následně jej podepsal prezident republiky¹¹.

Posunutím možnosti pro cestovní kanceláře sjednat místo pojištění záruky bankovní garanci nedošlo k velkému převratu. Neboť jednak i v původním návrhu sama banka měla problém se 100 % krytím, které mohlo teoreticky být nad limit sjednané bankovní záruky. Ale dalším problémem pro banky byla a je skutečnost, že v případě pojistné události zpravidla nemají za sebou asistenční služby a znalosti, aby mohly vykonat následné repatriace a odškodnění zákazníků. Nemluvě o znalostech pro posouzení, zda poptaná výše bankovní garance je pro daný subjekt postačující. Nadále tedy pojištění zůstalo jako nosnou věcí pro naplnění podmínek podnikání pro cestovní kanceláře.

---

¹¹ Zdroj: ERV Evropská pojišťovna, a. s.

Pojďme se však ještě podívat na aktuální souhrnný přehled modelů v zahraničí:

tab. č. 11 - Aktuální situace na trhu v zahraničí

Země	Zaručení do výše limitu garanta	Nad rámec limitu garanta
Česká republika	Zajišťuje instituce (pojišťovna, banka)	
Dánsko	Zajišťuje instituce (fin. instituce, banka)	Cestovní garanční fond
Francie	Zajišťuje instituce (pojišťovna, banka)	
Německo	Stanoven limit záloh klienta vůči CK / zajišťují instituce	Pool pojišťoven DRS
Polsko	Pojišťovna, finanční instituce s vázaným účtem pro úhrady záloh	Finanční instituce s vázaným účtem pro úhrady záloh / bude zřízen garanční fond CK
Rakousko	Stanoven limit záloh klienta vůči CK / pojišťovna	Fond pojištění CK
Švédsko	Zajišťuje instituce (pojišťovna, banka)	
Velká Británie	Banka (složení kauce), pojišťovna (pojištění) / Finanční instituce s vázaným účtem pro úhrady záloh	Finanční instituce s vázaným účtem pro úhrady záloh

Zdroj: Závěrečná zpráva RIA

Na závěr bych ráda shrnula současné podmínky na trhu v rámci cestovního ruchu pro cestovní kanceláře v ČR.

Problematiku pojištění cestovních kanceláří a agentur řeší aktuálně zákon č. 159/1999 Sb. Rozsah pojištění je vymezen v ustanovení § 6 zákona č. 159/1999 Sb. Zákon zároveň ukládá povinnost informovat klienta o rozsahu sjednaného pojištění či záruky (ustanovení § 10 písm. k zákona č. 159/1999 Sb.).

Pro získání koncese a možnosti provozovat cestovní kancelář je podmínkou sjednat bankovní záruku či předmětné pojištění. MMR, ale i pojišťovny, umísťují pojistky na ¹²veřejně přístupných místech, aby si zákazník mohl ověřit, zda daná cestovní kancelář splňuje zákonné povinnosti.

---

¹² Shrnutí závěrečné zprávy RIA

V případě úpadku cestovní kanceláře má zákazník nárok na plnění:

- Doprava zákazníka ze zahraničí zpět do ČR, pokud byla doprava součástí zaplaceného zájezdu
- Vratka zálohy či celé ceny zájezdu v případě, že se zájezd již neuskuteční
- Pokud se zájezd uskuteční částečně, má zákazník nárok na rozdíl mezi zaplacenou cenou zájezdu a cenou částečně poskytnutého zájezdu

Právo na plnění má zákazník i za předpokladu, že došlo k úmyslnému krachu ze strany cestovní kanceláře. Limit, na který cestovní kancelář společně s pojišťovnou musí uzavřít smlouvu, odpovídá minimálně 30 % ročních plánovaných tržeb. Pokud jsou tržby na další rok plánovány nižší, než byla skutečnost roku předešlého, bere se vždy vyšší částka pro stanovení daného limitu. Cestovní kancelář je dále povinna měsíčně hlásit pojišťovně vývoj prodeje a přijatých tržeb za zájezdy a zároveň je povinna informovat pojišťovnu při změnách rizikovitosti.

ZÁVĚR

Cílem tohoto textu je popsat důvody přijetí zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, včetně změn, které měly dopad na cestovní kanceláře a jejich podnikání v ČR a následně se zaměřit na důvody novelizace tohoto zákona v roce 2015.

Kromě hlavního zaměření na danou problematiku v ČR se zmínilo i srovnání s vybranými evropskými zeměmi.

Téma problematiky cestovních kanceláří bylo podrobně sledováno nejen samotnými cestovními kancelářemi, ale i mnoho pojišťovacích subjektů i veřejnost sledovala a nadále sleduje vývoj problematiky ochrany spotřebitele, která se na nás do počátku hrne ze strany Evropské unie. V našem případě je naším spotřebitelem klient cestovní kanceláře a jeho právo/ochrana v případě, že se cestovní kancelář dostane do finančních problémů, není nadále schopna plnit svoje závazky, což vede k samotnému krachu subjektu.

Zvláštní otázkou nadále zůstává, proč zrovna spotřebitel v cestovním ruchu byl vybrán jako ten, který má mít zajištěné ve 100 % své finanční prostředky, pakliže se rozhodne zakoupit zájezd od cestovní kanceláře, která zkrachuje. Faktem totiž zůstává, že jedinec zde přichází stále o méně peněz než v některých jiných případech, kde klient své prostředky jištěné nemá. Na tento fakt mnohdy upozorňují i samotné cestovní kanceláře, proč zrovna jejich obor byl vybrán a takto silně regulován. Na druhou stranu pravdou zůstává, že celkové množství klientů, cestujících a využívajících služeb cestovní kanceláře v roce je velké množství a možná právě proto je zde maximální snaha ochránit velké mase lidí jejich finanční prostředky.

Dále je dobré zmínit, že novelizací v roce 2015 se mimo jiné zvýšila i administrativní zátěž pro cestovní kanceláře, a to především již zmiňovaným měsíčním hlášením. Měsíční hlášení zasílá cestovní kancelář v souladu s novelou zákona č. 159/1999 Sb., která zavedla pro cestovní kanceláře povinnost pravidelně pojišťovně vybrané údaje o vývoji svého podnikání. Hlášení je nezbytné zasílat každý měsíc tak, že údaje

za uplynulý měsíc by měly být zaslány pojišťovně nejpozději do 25. dne následujícího měsíce. V maximální snaze usnadnit tuto povinnost některé pojišťovny zavedli novou aplikaci pro jejich klienty, cestovní kanceláře, která umožňuje snadné zasílání údajů přímo do vnitřního systému pojišťovny. Aplikace nejen umožňuje vytvořit nový výkaz na aktuální období, ale také lze uložit rozpracovaný výkaz, sledovat historii již uzavřených výkazů a zjistit platnost pojištění jejich smlouvy.

Pro ukázkou uvádím link ERV Evropské pojišťovny, a.s. na tuto aplikaci:

<https://secure.ervpojistovna.cz/erv-ck>

Na úplný závěr bych ráda ještě zmínila, že brzy dojde k další změně zákona č. 159/1999 Sb., kde mimo jiné dojde i k vytvoření garančního fondu na území ČR, tak jako je tomu v některých dalších EU státech. Publikací směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. 11. O souborných službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a RADY (es) Č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice rady 90/314/EHS v Úředním věstníku EU byla nahrazena směrnice 90/314. Lhůta pro transpozici je stanovena do 1. 1. 2018¹³. Národní transpoziční předpis musí být použitelný od 1. 7. 2018.

---

¹³ Viz. čl. 28 odst. 1 směrnice 2302/2015

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

PETRÁŠ, R., *Právo a cestovní ruch*, Praha, Univerzita Jana Amose Komenského, 2013. ISBN 978-80-7452-032-7.

Důvodová zpráva: Stanovisko Consorcia for Legal Advice on EC Law to the Czech Republic, 1999, str. 2.

Dokument ES: Směrnice rady 90/314/EHS o souborných službách pro cestování, pobyty a zájezdy, 1990, článek 2, str. 3.

Vnitřní materiály a podklady ERV Evropské pojišťovny, a. s.

Shrnutí závěrečné zprávy RIA (Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace).

Seznam použitých internetových zdrojů

PŘEHLED PLATNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ: *Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu*. [online], [cit. 2018-01-25].

Dostupné z www: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Pravo-Legislativa/Prehled-platnych-pravnich-predpisu>

Dokument ES: *Směrnice rady 90/314/EHS o souborných službách pro cestovním pobyty a zájezdy, 1990*, [online], [cit. 2018-02-12].

Dostupné z www: <http://www.eurlex.cz/dokument.aspx?celex=32015L2302>

Český statistický úřad, [online], [cit. 2018-02-13].

Dostupné z www: <https://www.czso.cz/>

Ministerstvo pro místní rozvoj, [online], [cit. 2018-01-28].

Dostupné z www: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch>

Praha, oddělení cestovního ruchu, [online], [cit. 2018-02-12].

Dostupné z www: http://cestovniruch.praha.eu/jnp/cz/dokumenty/zakon_c_159_1999_sb_o_nekterych.html

SEZNAM ZKRATEK

MMR	–	Ministerstvo pro místní rozvoj
ČSÚ	–	Český statistický úřad
RES	–	Registr ekonomických subjektů
OKEC	–	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
ACK	–	Asociace cestovních kanceláří
ČNB	–	Česká národní banka
EU	–	Evropská unie
IATA	–	International Air Transport Association
ČAP	–	Česká asociace pojišťoven

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

tab. č. 1 - Počet vydaných živnostenských oprávnění po zavedení zákona.....	18
tab. č. 2 - Počet ekonomicky aktivních podnikatelských subjektů	19
tab. č. 3 - Cestovní kanceláře dle právní formy (stav k 31. 12. 2000).....	20
tab. č. 4 - Rozložení pojistného rizika v rámci poolu	26
tab. č. 5 - Výchozí tehdejší očekávaná data při jednání se zajistitелеm.....	28
tab. č. 6 - Rozložení celkové pojistné kapacity poolu včetně zajištění.....	28
tab. č. 7 - Faktory ovlivňující výpočet ratingu.....	31
tab. č. 8 - Členění cestovních kanceláří dle jejich rizikovosti	33
tab. č. 9 - Dánsko – garanční systém, CK s charterovými zájezdy.....	47
tab. č. 10 - Dánsko – garanční systém, ostatní CK	47
tab. č. 11 - Aktuální situace na trhu v zahraničí	52

Seznam grafů

graf č. 1 - Rozložení celkové pojistné kapacity poolu včetně zajištění	29

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník pro zpracování nabídky povinného pojištění.....	I
Příloha B – Formulář měsíčního hlášení CK.....	VIII
Příloha C – Vzor pojistné smlouvy.....	IX

Příloha A – Dotazník pro zpracování nabídky povinného pojištění

Dotazník pro cestovní kanceláře zájmemi požadavků a podmínek pro účely pojištění

Všechné údaje uvedené v tomto dotazníku považujeme za přímá sdělení.

Základní údaje o CK

1	Obchodní firma (jméno):		
2	Jméno a příjmení fyz. osoby - podnikatele:		
3	Sídlo (bydliště, popř. místo podnikání u FO):		
4	Kontaktní adresa:		
5	Telefon:		
6	Fax:		
7	E-mail:		
8	IČ:		
9	DIČ:		
10	Bankovní spojení:		
	Číslo účtu	Název banky	Měna

11	Poslední účetní období společnosti:*	Od:	1. 1. 2016	Do:	31. 12. 2016

* Pokud je podnikatelem fyzická osoba (osobní)

12	Uveďte statutární zástupce, příp. podnikatele – fyzické osoby, na které byl prohlášen konkurz, nebo kteří působili a působí ve statutárním orgánu jiné společnosti, na niž byl prohlášen konkurz				

Struktura tržeb a nákladů (v tis. Kč)	2016	Předchozích 12 měsíců	Následujících 12 měsíců	
	Skutečnost	Skutečnost	Odhad	
13	Tržby celkem* (za účetní jednotku)			
14	Provozní náklady**			
15	Hospodářský výsledek**			
Detailní struktura tržeb (v tis. Kč)				
16	Tržby z prodeje vlastních zájezdů včetně forfaitů			
17	Prodej jednotlivých služeb cestovního ruchu			
18	Provozni prodej zájezdů jiných CK			
19	Prodej zájezdů jiným CK, které je pojišťují			
20	Celkem tržby za činnost cestovní kanceláře	0	0	0
21	Jiné aktivity (uveďte jaké):			

** Pokud má CK příjmy z jiných podnikatelských aktivit, uvést i ty.

22	Krátkodobé přijaté zálohy (stav účtů skupiny 32 k 31. 12. 2016 v tis. Kč)				
23	Uveďte obchodní jména a sídla nejdůležitějších dopravních společností, s nimiž spolupracujete, včetně informací o nasmlouvané kapacitě na následující rok:				
	Název společnosti	Sídlo společnosti	IČ	Druh dopravy	Nasmlouvaná kapacita (počet osob)

Označte, o které pojištění máte zájem

☐	Cestovní pojištění (úhradová část A)
☐	Pojištění na úhradu zdravotních výloh (úhradová část B)
☐	Pojištění odpovědnosti vůči CK (úhradová část C)
☐	Pojištění odpovědnosti vůči CK – neúhradová (úhradová část D)

Část A - Údaje pro cestovní pojištění

24	Uveďte údaje o činnosti CK dle vašich hlavních cílových zemí včetně jednotlivých oblastí za uplynulých 12 měsíců					
	Hlavní cílové země	Oblast	Počet osob celkem	z toho dětí do 15 let	Prům. cena na os. (Kč)	Průměrná délka pobytu (počet dní)

Hlavní dílové země	Oblast	Počet osob celkem	z toho dětí do 15let	Prům. cena na os. (Kč)	Průměrná délka pobytu (počet dní)
Celkem za oblast č. 1		0	0		
Celkem za oblast č. 2		0	0		
Celkem za oblast č. 3		0	0		
			0		
Celkem za oblast č. 4		0	0		
Celkem za oblast č. 5		0	0		
Ostatní dílové země (uvedte hlavní oblasti):					
Celkem za cestovní kancelář		0	0		

42 Uvedte plánované údaje o činnosti CK dle vašich hlavních dílových zemí včetně jednotlivých oblastí na následujících

Hlavní dílové země	Oblast	Počet osob celkem	z toho dětí do 15let	Prům. cena na os. (Kč)	Průměrná délka pobytu (počet dní)
Celkem za oblast č. 1		0	0		
Celkem za oblast č. 2		0	0		
Celkem za oblast č. 3		0	0		
Celkem za oblast č. 4		0	0		
Celkem za oblast č. 5		0	0		
Ostatní dílové země (uvedte hlavní oblasti):		0	0		
Celkem za cestovní kancelář		0	0		

43 Uvedte počty osob na zájezdech dle jejich zaměření

	Předchozích 12 měsíců	Následujících 12 měsíců
Pobylové zájezdy		
Počasové zájezdy		
Zájezdy se zaměřením na provozování běžných zimních sportů*		
Zájezdy se zaměřením na provozování lyžkových sportů*		
Durovkeny		
Celkem osob na zájezdech	0	0

*Délka účasti na zájezdech nepřesáhne 14 dní.

44 Uveďte, jaké storno poplatky si účtuje Vaše CK v závislosti na termínu zrušení cesty před plánovaným nástupem na zájezd

Doba zrušení cesty před plánovaným nástupem na zájezd	Výše storno poplatku (% z ceny zájezdu, případně Kč)
	% Kč

- 49) Uveďte, zda máte zájem o speciální nabídku cestovního pojištění pro delegáty Vaší CK **ANO** **NE**
- 46) Pořadovaný počátek spolupráce v oblasti cestovního pojištění:

Část B - Údaje pro pojištění záruky pro případ úpadku CK

47) Národnostní struktura společnosti:	podíl v %

- 48) Počet zaměstnanců ve stávajícím pojistném období:
- 49) Počet zaměstnanců v minulém pojistném období:
- 50) Úrokové náklady v posledním účetním roce (Kč):
- 51) Úrokové výnosy v posledním účetním roce (Kč):
- 52) Současná výše hotovosti na účtech společnosti a v pokladně (Kč):

Hlavní destinace	Podíl tržeb (%)	Počet osob

53) Kapitálově a právně spřízněné společnosti, cestovní agentury apod.:

Název	Adresa	Zápis do CR	Hlavní akávitý

- 54) Společnosti, ve kterých má Vaše cestovní kancelář nebo její akcionář podíl*:
-
-
-

* Přílohou k této součásti společnosti a jejich finanční výnosy. Existují odkazy na články, uveďte podrobnosti uvedené

55) Struktura tržeb dle charakteru produktů:	Tržby (%)	Počet osob
Autobusové zájezdy		
Mokové zájezdy		
Chartery		
Pravidelná letecký přeprava		
Plavby		
Ubytování		
jiné		

- 56) Používané způsoby zajištění pro účel cestovním nízkým (letky, poliva apod.):
-
-

- 57) Vývoj příjmů a realizovaných zájezdů
- a) v uplynulém účetním období:

a) v uplynulém účetním období:

v tis. Kč	Příjmy* za zájezdy v daném měsíci	Cena zájezdů ukončených v daném měsíci	Stav záloh za zájezdy ke konci daného měsíce	Počet odjetých osob**	Krátkodobě přijaté zálohy za zájezdy (z účtů skupiny 32 k poslednímu dni měsíce)
Stav k 31. 12. 2016	-	-	0	-	
Leden			0		
Únor			0		-
Březen			0		
Duben			0		-
Květen			0		-
Červen			0		
Červenec			0		-
Srpen			0		-
Září			0		
Říjen			0		
Listopad			0		-
Prosinec			0		

b) předpokladaný vývoj v následujícím období:

v tis. Kč	Příjmy* za zájezdy v daném měsíci	Cena zájezdů ukončených v daném měsíci	Stav záloh za zájezdy ke konci daného měsíce	Počet odjetých osob**	Krátkodobě přijaté zálohy za zájezdy (z účtů skupiny 32 k poslednímu dni měsíce)
Leden			0		
Únor			0		-
Březen			0		-
Duben			0		-
Květen			0		-
Červen			0		-
Červenec			0		-
Srpen			0		-
Září			0		-
Říjen			0		
Listopad			0		-
Prosinec			0		-

* Příjmy* zahrnují příjmy z účtů od klientů, vč. záloh, BEZ DPH, IVA, DPÚ, PŘÍJMY Z OČASOVÝCH ZÁJEZDŮ

** Počet osob, které nastoupily zájezdy do daného měsíce, bez udělování záloh za zájezd

166 Údaje o činnosti CK

	2016	Uplynulý rok	Následující rok
Průměrná délka trvání zájezdu (počet nocí)			
Průměrná cena na osobu (Kč)			
Průměrná cena last minute na osobu (%)			
Poměr zájezdů prodaných za katalogové ceny/ceny last minute (%)			
Poměr zájezdů prodaných v CK/u autorizovaných prodejců (%)			
Průměrná výše provize poskytnutá autorizovaným prodejčům (%)			
Nejvyšší cena za zájezd na osobu (Kč)			

167 Uveďte průměrnou cenovou strukturu zájezdu (%):

Doprava:	Ubytování:	Ostatní služby:

168 První splátka za zájezd, uskutečněná po rezervaci, činí _____ z celkové ceny zájezdu
a nepřekračuje částku (Kč) _____ Poslední splátka je splatná _____ dní před odjezdem

169 Smluvní vztahy s ubytovatelem pro následujících 12 měsíců:
Uveďte, zda máte nastoupeny kapacity na garanci a/nebo allotment, v případě garance uveďte celkové platby za nastoupené kapacity

Allotment	☐ Ano ☐ Ne	Garance	☐ Ano ☐ Ne
Poměr kapacit nastoupených na garanci/allotment (%)		2016	Předchozích 12 měsíců Následujících 12 měsíců

170 Způsob hrazení kapacity v hotelích

předem vyřazením rezervací u poskytovatele

zůstatkem z minulých měsíců

jiným způsobem

171 Způsob, jakým je organizována letecká přeprava

charter

lety na pravidelné čarce

150 Způsob jakým je organizována letecká přeprava

charter

letky neposkytované

vlastní kapacita bezkolákové

jiným způsobem - jakým?

151 Způsob hrazení letecké přepravy

úplná úhrada za rezervovanou kapacitu ve smlouvě uzavřené před vyjetím letadla

úplná úhrada za rezervovanou kapacitu bezkolákové

část úhrady předem a zbytek před vyjetím letadla

jiným způsobem - jakým?

152 Působí vaše CK pro některé lety jako charterer?

Ano Ne

Pokud ano, uveďte, pro které další CK

153 Najímáte kapacitu v letadlech od jiné CK? Od které?

Ano Ne

Pokud ano, uveďte, od kterých CK

154 Uveďte % podíl vlastní uvažené vlastní dopravní kapacity vs % podíl dopravy, kterou sdílíte s ostatními CK:

Vlastní dopravní kapacita: _____ Sdílená dopravní kapacita: _____

155 Čerpá vaše cestovní kancelář úvěry?

Ano Ne

156 Smlouvaný úvěrový limit² a jistna² neboli nezaplacená část bankovního úvěru k datu vyplnění dotazníku (Kč/EUR/USD):

Název banky	Účel úvěru	Úvěrový limit ²	Jistna ²	Měna

157 Závisky podle účelů splatnosti

Věřitel	Částka	Měna

158 Požadovaný počátek pojištění:

ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHY

Pro předložení návrhu pojistné smlouvy na pojištění záruky pro případ úpadku je vedle příloh uvedených na poslední straně tohoto dotazníku i současně nutné přiložit následující dokumenty (rostať fotokopie):

1. smlouvy a letadlovými přepravami
2. účetní závěrku v rozsahu dle platných úč. předpisů (rozvahy, výkaz zisků a ztrát, příloha k účetní závěrce) za poslední 3 roky
3. výroční zprávu (za poslední uzavřené účetní období) v případě, že je povinně sestavována podle zákona o účetnictví
4. zprávu auditora za poslední tři roky (společnost, které byly auditovány)

Část C - Útlaje pro pojištění obecné odpovědnosti CK

159 Uveďte počet osob na Vašich pořádaných zájezdech včetně cest připravených na základě individuální objednávky zákazníka dle následujících kategorií:

Cílová destinace	Uplynulých 12 měsíců	Následujících 12 měsíců
	Osob	Osob
Členské státy EU včetně Norska, Islandu, Švýcarska a Lichtenštejnska		
Ostatní evropské státy včetně Turecka, Maroka a Tunisu		
USA a Kanada		
Afrika, Egypt a Střední východ		
Ostatní státy světa		
Z toho:		
Počet lidí ve věku do 12 let		

Ostatní státy světa			
Z toho:			
Počet dětí ve věku do 12 let			
Zájezdy se zaměřením na provozování běžných zimních sportů*			
Zájezdy se zaměřením na provozování rizikových sportů**			
Počet osob na zájezdech přepravených vlastními autobusy dopravou			
Počet osob na zájezdech ubytovaných ve Věrní			
Vlastních či provozovaných ubytovacích zařízeních			
* Definice těchto pojmů naleznete na poslední straně tohoto dotazníku.			
12 Uveďte nejzávažnější případy úrazů osob na Věrní pořádaných zájezdech v posledních 5 letech, kdy požádány po Vaš cestovní kanceláři požadoval odškodnění.			
	Podrobnosti	Datum	Výše škody (Kč)
13 Jste si vědom jakýchkoli okolností, které by mohly vést k uplatnění nároku na náhradu škody vůči Vaší CK?			
☐ ANO ☐ NE Pokud ano, uveďte podrobnosti:			
14 Máte sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví a majetku s jiným pojistitelem?			
☐ ANO ☐ NE Pokud ano, uveďte následující podrobnosti:			
	Pojistitel	Limit pojistného plnění v Kč	Konec trvání pojištění
15 Máte zájem rovněž o pojištění nemajetkové újmy spotřevajících v náhradě osobního neštěstí a duševních útrap ve smyslu nového občanského zákoníku?			
☐ ANO ☐ NE			
16 Požadovaný počátek pojištění :			

Část D - Údaje pro pojištění profesní odpovědnosti pro CK (ITQ Standard)

17 Do následujícího přehledu uveďte tržby za zájezdy, celkový počet klientů, průměrnou cenu zájezdů a průměrnou délku trvání zájezdu za poslední dva roky			
základní údaje o činnosti CK		2016	2017
Tržby za zájezdy (Kč)			
Počet klientů			
Průměrná cena (Kč)			
Průměrná délka trvání zájezdu (počet nocí)			
18 Do následujícího přehledu uveďte údaje o reklamách zájezdů pořádaných Vaší CK za poslední dva roky (nevypouíjíte, pokud jste údaje uvedli už v bodě B14)			
základní údaje o reklamách CK		2016	2017
Počet reklam celkem			
Z toho oprávněné			
Z toho neoprávněné			
Vyplaceno náhrad (Kč)			
19 Požadovaný počátek pojištění :			

ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHY

Pro předložení návrhu pojistné smlouvy na pojištění profesní odpovědnosti je současně nutné přiložit všedny evidované oprávněné reklamace za poslední dva roky. Seznam lze předložit v elektronické podobě s uvedením celkové ceny zájezdu, počtu osob, délky trvání zájezdu, výše kompenzace a stručného popisu reklamovaných služeb.

1. UPOZORNĚNÍ

1. UPOZORNĚNÍ

Není-li v dotazníku dostatek místa, příp. je-li zapotřebí bližší vysvětlení nebo komentář (změna účel, metodiky, použití nestandardních postupů), použijte na odpovědi zvláštní papír, na který uveďte číslo příslušného dotazu nebo skupiny dotazů. Tento dotazník slouží zároveň jako záznam o potřebách a požadavcích cestovní kanceláře týkajících se pojištění uvedených v částech A až D.

2. VÝKLAD POJMŮ

POJIŠTĚNÍ ZÁRUKY PRO PŘÍPAD I PAKETŮ OK

Vyskytují-li se v textu dotazníku slova "cestovní kancelář (CK)", "cestovní agentura", "zájezd", "smlouva o zájezdu" a "zákazník", odpovídá jejich význam definicím uvedeným v zákoně č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně některých zákonů.

Pro účely tohoto dotazníku znamená (viz tiskopis podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. v aktuálním znění):

"tržby celkem" - veškeré tržby za prodej zboží, vlastních výrobků a služeb, tj. součet řádků 01 a 02 výkazu zisku a ztráty

"provozní náklady" - součet řádků 03 (výk. spotřeba) a 00 (osobní náklady) výkazu zisku a ztráty

"hospodářský výsledek" - výsledek hospodaření po zdanění, tj. řádek 53 výkazu zisku a ztráty

úvěrový limit - maximální výše úvěru, kterou je CK oprávněna čerpat

jistina - výše jistiny úvěru, která zůstává CK ke splacení (v případě kontokorentních úvěrů aktuální výše přečerpaní zůstatku)

CESTOVNÍ POJIŠTĚNÍ A POJIŠTĚNÍ OBECNÉ ODPOVĚDNOSTI PRO OK

Vyskytují-li se v textu dotazníku slova "cestovní kancelář", "zájezd", "smlouva o zájezdu" a "zákazník", odpovídá jejich význam definicím uvedeným v pojistných podmínkách M-P-00H-OP-1e01.

Pro účely tohoto pojištění znamená:

"běžný zimní sport" - lyžování či snowboarding na upravených místech určených k provozování těchto sportů

"rizikový sport" - vysokohorská turistika a horolezectví do 5 000 m n. m., cyklistika, MTB a jiné sjíždění náročných terénů na kole, jízda na koni s výjimkou dostihů, rafting a jiné sjíždění divokých řek, canyoning, jachting nad 3 km od pevniny, potápění s použitím samostatných dýchacích přístrojů do hloubky 40 m, parasailing, powerkiting, bungee jumping, motorové sporty na sněhu či vodě, lyžování či snowboarding mimo upravená místa určená k provozování těchto sportů, bojová umění a sporty, létání balonem, paragliding, akrobatický tanec, další sporty

3. NEZBYTNÉ PŘÍLOHY

K dotazníku přiložte následující dokumenty (staří fotokopie):

1. výpis z obchodního rejstříku ne starší 3 měsíců, popř. živnostenský list
2. všeobecné podmínky účasti na zájezdech a vst. smlouvy o zájezdu
3. výtisk aktuálního katalogu a ceník zájezdů

4. PROHLÁŠENÍ O PRAVDIVOSTI A ÚPLNOSTI UVEDĚNÝCH INFORMACÍ

Prohlašuji, že jsem odpovědi/a pravdivě a úplně na všechny dotazy uvedené v dotazníku; za odpovědi na přímé dotazy pojišťovny jsou považovány i veškeré přílohy, které tvoří nedílnou součást dotazníku.

Dotazník vyplnil/a:

Jméno, příjmení:		Telefon:	
Funkce:		Fax:	
E-mail:			
Datum:		Podpis:	

Osoba oprávněná jednat jménem OK

Jméno, příjmení:		Telefon:	
Funkce:		Fax:	
E-mail:			
Datum:		Podpis a razítko:	

Děkujeme Vám za řádné vyplnění dotazníku a předání veškerých příloh a těšíme se na spolupráci v oblasti

Zdroj: ERV Evropská pojišťovna, a.s.

Příloha B – Formulář měsíčního hlášení CK

Průběžné údaje o činnosti cestovní kanceláře
Pojistění záruky pro případ úpadku CK

Veškeré údaje uvedené v tomto dotazníku považujeme za přinejmenším pravdivé.

1	Obchodní firma (jméno):		
2	IC:	Číslo pojistné smlouvy:	
3	Údaje za období:		
	únor 2018		
4	Počet osob na zájezdech ukončených v daném měsíci ¹		
5	Souhrnná cena zájezdů ukončených v daném měsíci ²		
6	Počet osob na prodaných zájezdech v daném měsíci ³		
7	Souhrnná cena prodaných zájezdů a poukazů na zájezd v daném měsíci ⁴		
8	Příjmy za zájezdy v daném měsíci ⁵		
9	Údaje od počátku pojistného období k datu:		
	28. 2. 2018		
10	Stav tržeb za zájezdy ⁶		
11	Jakou výši tržeb za zájezdy očekáváte s ohledem na dosavadní vývoj za celé pojistné období?		
12	Byly s ohledem na dosavadní vývoj provedeny v daném měsíci změny ve smlouvách s dodavateli služeb na stávající sezónu (doprava, ubytování)?		
	☐ Ano ☐ Ne		
13	Pokud ano, jaké (včetně finančního vyjádření v nákladech CK)?		
14			
15	Zůstatky na bankovních účtech CK k poslednímu dni sledovaného měsíce		
16	Číslo účtu	Zůstatek	Měna
17			
18			
19			
20			
21	Smluvený úvěrový limit ⁷ a jistina ⁸ neboli nesplacená část bankovního úvěru k datu vyplnění dotazníku (Kč/EUR/USD)		
22	Název banky	Účel úvěru	Úvěrový limit ⁷
			Jistina ⁸
			Měna
23			
24			
25			
26	Závazky po lhůtě splatnosti		
27	Věitel		Měna
		Částka	
28			
29			
30			
Vysvětlivky:	1) osoby na zájezdech, jejichž termín skončil v daném měsíci		
	2) souhrnná cena zájezdů, jejichž termín skončil v daném měsíci (bez ohledu na datum úhrady)		
	3) počet osob na zájezdech prodaných v daném měsíci bez ohledu na datum jejich realizace		
	4) součet celkových cen všech zájezdů a poukazů na zájezd prodaných v daném měsíci bez ohledu na výši plateb a datum realizace zájezdu		
	5) součet všech plateb (vč. záloh, doplateků) za zájezdy přijatých od klientů v daném měsíci bez ohledu na datum realizace zájezdu		
	6) stav tržeb za zájezdy, vykázaný v účtech sk. 60 kumulativně od začátku pojistného období		
	7) maximální výše úvěru, kterou je CK oprávněna čerpat		
8) výše jistiny úvěru, která zbyvá CK ke splacení (v případě konsolidované úvěru aktuální výše přezáření zájezdu)			
Prohlašuji, že jsem odpověděl/a pravdivě a úplně na všechny dotazy uvedené v dotazníku; za odpovědi na písemné dotazy pojišťovny jsou považovány i veškeré přílohy, které tvoří nedílnou součást dotazníku.			
31	Dotazník vyplnil/a:		
32	Jméno, příjmení:	Telefon:	
33	Funkce:	E-mail:	
34	Datum:	Podpis:	
35	Osoba oprávněná jednat jménem CK:		
36	Jméno, příjmení:	Telefon:	
37	Datum:	Podpis a razítko:	

Zdroj: ERV Evropská pojišťovna, a.s.

Příloha C – Vzor pojistné smlouvy

Pojistná smlouva č. xxxxxxxx

ERV Evropská pojišťovna, a. s., se sídlem Křižíkova 237/36a, 186 00 Praha 8 – Karlín, IČ 492 40 196, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1969, zastoupená Ing. Štěpánem Landíkem, ředitelem správy pojištění, a Mgr. Ondřejem Rušikvasem, ředitelem obchodu a marketingu, jako pojistitel

a

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, se sídlem **xxxxxxxxxx**, **xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx**, IČ **xxxxxxxxxx**, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném **xxxxxxxxxx**, oddíl **x**, vložka **xxxxx**, zastoupená **xxxxxxxx**, jednatelem, jako pojistník

uzavírají tuto

pojistnou smlouvu

na pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře

1. Úvodní ustanovení

1.1. Tato smlouva se řídí příslušnými ustanoveními zákona 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, a Pojistnými podmínkami pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře PP-INS-1512, které tvoří nedílnou součást této smlouvy (dále jen “pojistné podmínky”).

1.1.1. Pojistník je ve smyslu pojistných podmínek zároveň pojištěným (dále jen „pojistník“).

2. Limit pojistného plnění

2.1. Limit pojistného plnění činí xxxxxxx Kč.

3. Pojistné, jeho splatnost a způsob placení

3.1. Jednorázové pojistné na dobu trvání pojištění činí xxxxx Kč.

3.2. Pojistné je splatné dne xxxxxxxxxxxxxxxx.

4. Spoluúčast, její splatnost, způsob placení a výnos

- 4.1. Spoluúčast na dobu trvání pojištění činí xxxxxxxxxxxxxxxx
- 4.2. Spoluúčast je splatná dne xxxxxxxxy
- 4.3. Výnos z nepoužité částky spoluúčasti připadá pojistiteli, a to i v případě zániku pojištění.

5. Počátek pojištění, pojistná doba

- 5.1. Pojištění vzniká dnem xxxxxxxxxxxxxxxx, avšak pouze za předpokladu, že pojistné (resp. jeho první splátka) a spoluúčast (resp. její první splátka) byly k uvedenému datu řádně uhrazeny.
- 5.2. Pojištění se sjednává na dobu určitou do xxxxxxxxxxxxxxxx.

6. Povinnosti pojistníka

- 6.1. Kromě povinností uložených právními předpisy a pojistnými podmínkami je pojistník dále povinen
  - 6.1.1. předložit pojistiteli kopii koncese k provozování cestovní kanceláře, a to nejdéle do 7 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o udělení koncese nabyde právní moci
  - 6.1.2. zabezpečit, aby doklad určený oprávněným osobám obdrželi pouze zákazníci, kteří uzavřou s pojistníkem smlouvu o zájezdu ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 159/1999 Sb.
  - 6.1.3. neuzavírat smlouvy o zájezdu na služby, které nejsou zájezdem ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 159/1999 Sb.
  - 6.1.4. oznámit pojistiteli bez zbytečného odkladu veškeré změny týkající se odpovědných zástupců pro kontakt s pojistitelem, statutárních orgánů a své vlastnické struktury
  - 6.1.5. předkládat měsíčně pojistiteli vyplněný formulář Přehled činnosti cestovní kanceláře, jehož vzor je nedílnou součástí této smlouvy, avšak nejpozději do 25. dne bezprostředně následujícího měsíce
  - 6.1.6. bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli změnu pojistného rizika, zejména zvýšení tržeb z prodeje zájezdů nad výši, kterou pojistník sdělil pojistiteli před uzavřením smlouvy o pojištění záruky pro případ úpadku
  - 6.1.7. neuzavírat smlouvu o zájezdu, pokud by jejím uzavřením došlo k překročení limitu pojistného plnění sjednaného v pojistné smlouvě o pojištění záruky pro případ úpadku
- 6.2. Za porušení povinností stanovených v bodech 6.1.1. až 6.1.3. je pojistitel oprávněn požadovat po pojistníkovi uhrazení smluvní pokuty ve výši 5 000 Kč.
- 6.3. Za porušení povinností stanovených v bodech 6.1.4. až 6.1.7. je pojistitel oprávněn požadovat opakovaně po pojistníkovi uhrazení smluvní pokuty ve výši 50 000 Kč.
- 6.4. Pokud pojistník neuhradí smluvní pokutu ve lhůtě stanovené pojistitelem v písemné výzvě, je pojistitel oprávněn o tuto částku snížit spoluúčast složenou pojistníkem na jeho účet. Pojistník je povinen doplnit spoluúčast do výše stanovené v článku 4 ve lhůtě určené pojistitelem.

7. Oznámení škodní a pojistné události

- 7.1. Oznámením škodní či pojistné události se rozumí písemná zpráva zasláná na níže uvedenou kontaktní adresu; v případě škodní či pojistné události podle bodu 10.1.1. PP-INS-1512 je možný i jiný způsob oznámení (telefon, fax apod.)

ERV Evropská pojišťovna, a. s.
Křížíkova 237/36a, 186 00 Praha 8 - Karlín
tel.: (+420) 221 860 860
fax: (+420) 221 860 100

8. Závěrečná ustanovení

- 8.1. Pojistník potvrzuje, že
- 8.1.1. mu byly před uzavřením pojistné smlouvy poskytnuty předsmluvní informace k pojištění sjednanému touto smlouvou
  - 8.1.2. převzal a před uzavřením pojistné smlouvy se seznámil s pojistnými podmínkami
  - 8.1.3. byl informován ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, o svých právech, zejména o právu přístupu k osobním údajům, jakož i o dalších právech dle tohoto zákona
  - 8.1.4. uzavřená pojistná smlouva odpovídá jeho pojistnému zájmu a pojistným potřebám, které sdělil pojistiteli, před uzavřením pojistné smlouvy, a s rozsahem a podmínkami pojištění je srozuměn
  - 8.1.5. pro případ škodní události zmocňuje pojistitele, aby ve všech řízeních probíhajících v souvislosti s touto škodní událostí mohl nahlížet do soudních, policejních, případně jiných úředních spisů a zhotovovat z nich kopie či výpisy
- 8.2. Tato pojistná smlouva se vyhotovuje ve 2 stejnopisech, z nichž po jednom vyhotovení obdrží pojistník a pojistitel.

V Praze dne xxxxxxxxxxxxxxxx

V.....dne .....

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Veronika Nováková

Obor: Management cestovního ruchu

Forma studia: bakalářské kombinované

Název práce: Přijetí zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, a důvody jeho novelizace v roce 2015

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 48

Celkový počet stran příloh: 12

Počet titulů českých použitých zdrojů: 5

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 5

Vedoucí práce: JUDr. PhDr. René Petráš Ph.D.